

Jaarverslag 2016

Behorende bij jaarrekening 2016

Bedrijfsvoering

Datum

20-1-2017

Status

Concept

Versie

1.1

Colofon

Opdrachtgever
dhr. R. K. Brons

Auteur(s)
H.A.D. Burg

Eindredactie
dhr. L. Arts

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Algemeen	4
Opzet jaarverslag 2016.....	4
1 Strategische agenda VRBZO.....	5
1.1 Jaarplandoelstellingen 2016	6
1.2 Opvolging doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan 2015 – 2019	10
2 Financieel resultaat 2016.....	13
3 Programma's en Producten	16
3.1 Brandweezorg.....	16
3.2 Veiligheid	23
3.3 Zorg.....	28
Verplichte paragrafen.....	30
3.4 Weerstandsvermogen en Risicomanagement	30
3.5 Financiering	34
3.6 Onderhoud kapitaalgoederen.....	36
3.7 Verbonden partijen.....	37
3.8 Bedrijfsvoering	37

Inleiding

Algemeen

Het voorliggende jaarverslag 2016, onderdeel van het jaarrekeningproces 2016, is de verantwoording over de uitvoering van de programma's van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (hierna te noemen VRBZO). De programma's die de organisatie kent zijn de volgende (inclusief programmaproducten):

1. Brandweezorg
 - a. Risicobeheersing
 - b. Incidentbestrijding
2. Veiligheid
 - a. GHOR
 - b. Crisisbeheersing
 - c. Bevolkingszorg
 - d. GMK (excl. MKA)
3. Zorg
 - a. MKA
 - b. Ambulancezorg
4. Financiering
5. Reserves

De opzet van het jaarverslag 2016 is voor een groot deel gebaseerd op de inhoud van de eerdere tussentijdse bestuurlijke tussenrapportages en de jaarplannen 2016.

Opzet jaarverslag 2016

In voorliggend jaarverslag zal onder andere aandacht worden besteed aan:

- de voortgang van de thema's zoals opgenomen in het in 2015 vastgestelde meerjarenbeleidsplan 2015 - 2019 en het daaruit voortvloeiende jaarplan 2016;
- de financiële situatie, waaronder het jaarresultaat van 2016;
- de operationele prestaties van VRBZO;
- tot slot de paragrafen die vanuit wet- en regelgeving verplicht moeten worden opgenomen in het jaarverslag. In deze paragrafen is onder meer informatie opgenomen over Risicomanagement en weerstandsvermogen, bedrijfsvoering en onderhoud kapitaalgoederen

Naast dit uitgebreide jaarverslag hebben we ook nog een verkorte versie. Deze wordt samen met dit document aangeboden aan het bestuur. Na definitieve vaststelling is de samenvatting te lezen op www.vrbzo.nl.

1 Strategische agenda VRBZO

In dit hoofdstuk wordt de opvolging met betrekking tot de strategische agenda beschreven zoals benoemd in het meerjarenbeleidsplan 2015-2019 en het jaarplan 2016.

VRBZO heeft in 2015 het meerjarenbeleidsplan 2015 - 2019 opgesteld en laten vaststellen door het Algemeen Bestuur op 3 juli 2015. Hiernaast wordt gepresenteerd welke doelstellingen opgenomen zijn in het beleidsplan 2015 – 2019. Op basis van dit meerjarenbeleidsplan heeft VRBZO een jaarplan 2016 opgesteld en laten vaststellen. Deze paragraaf geeft inzicht in de voortgang met betrekking tot de vier opgestelde doelstellingen, projecten en activiteiten zoals opgenomen in het VRBZO jaarplan 2016.

Daarnaast verschaft deze paragraaf inzicht in de mate waarin de doelstellingen zoals benoemd in het meerjarenbeleidsplan zijn behaald.

De kolom 'status' geeft aan de hand van de arcering aan welke status de doelstelling heeft. De status groen houdt in dat de doelstelling volledig behaald is oftewel we hebben alle voorgenomen activiteiten in 2016 uit kunnen voeren. De status 'geel' betekent dat we deels de doelstelling hebben gerealiseerd en dat er nog (enkele) activiteiten opvolging dienen te krijgen in 2017. De status 'rood' betekent dat we de doelstelling niet gerealiseerd hebben en nagenoeg geen enkele activiteit hebben (kunnen) uitvoeren.

		2015	2016	2017	2018	2019
2 Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost						
2.1	VRBZO streeft naar shared services met GGD Brabant-Zuidoost en verkent de mogelijkheden om dit met Omgevingsdienst Zuidooit-Brabant te doen.		x			
2.2	VRBZO organiseert bevolkingstoevoeging vanuit een collectieve DSM.			x		
2.3	VRBZO richt een raadgeerorganisatie in met de gemeentelijke adviseurs.		x			
3 Relatie met regionaal risicoprofiel						
3.1	VRBZO realiseert samenwerking tussen werkbij verplichte planfiguren.			x		x
3.2	VRBZO toont bij actualisatie van het regionaal risicoprofiel in hoeverre de regio Zuidooit-Brabant is voorbereid op de meest opgenomen risico's.			x		x
3.3	VRBZO volgt de landelijke aanpak van projecten die voortkomen uit de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's.	x	x	x	x	
4 Samenwerken bij risicobewerking						
4.1	VRBZO werkt risicogericht.					x
4.2	VRBZO realiseert multidisciplinaire samenwerking in beleid en uitvoering door integraal advisering.			x		
4.3	VRBZO ontwikkelt en implementeert methoden en programma's voor Brandveilig Leven.	x	x	x	x	x
4.4	VRBZO maakt afspraken met zorgbedrijven over hun voorbereiding op stresssituaties.			x		
4.5	VRBZO voert het Beleidsplan Risicocommunicatie Brabant uit.	x	x	x	x	
5 Vernieuwen van de operationele organisatie						
5.1	VRBZO vernieuwt haar regionale brandweerorganisatie op basis van kwaliteit, capaciteit en contributie voor de gehele regio.				x	
5.2	VRBZO stelt de uitgangspunten voor regionale brandweeropties vast in één regionaal werkmethodie (C015) en in een personeel- en materiaalplan (C016).	x	x			
5.3	VRBZO ontwikkelt toekomstig beleid voor overschrijvingen van noodlijden brandweering.	x				
5.4	VRBZO geeft samen met GGD Brabant-Zuidoost invulling aan ambuulancezorg door shared services en gemeentelijke huisvesting.		x			
6 Continuïteit van crisisbeveiliging						
6.1	VRBZO ontwikkelt een nieuw Regionaal Crisisplan.	x				
6.2	VRBZO draagt zorg voor een goede ontleding van de Gemeenschappelijke Medisamen.	x	x	x	x	x
6.3	VRBZO houdt een samenhangende zorgketen in opgeschaalde situaties in stand.	x	x	x	x	
6.4	VRBZO is voorbereid op de effecten van grootchalige uitval van nutsvoorzieningen.		x			
6.5	VRBZO ontwikkelt een nieuw multiactueel en bestuurlijk meergemeentelijk actieplan.	x				
6.6	VRBZO verkent de meerwaarde van haar crisisorganisatie voor staat met een sociaal-maatschappelijke impact.		x			
6.7	VRBZO biedt de benodigde ondersteuning in de nabest van incidenten.	x	x	x		
6.8	VRBZO handelt een evaluatiesystematiek die gericht is op het faciliteren van de burgermeester bij de verantwoording naar burger en gemeenteraad.	x				
7 Realiseren van een transparante bedrijfsvoering						
7.1	VRBZO kan op haar prestaties sturen en deze verantwoorden.					x
7.2	VRBZO richt haar begroting opnieuw in.	x				
7.3	VRBZO verbetert de kwaliteit van managementinformatie.				x	
7.4	VRBZO verbetert de centrale informatiebeheer binnen de zorgketen en brandveiligheidszorg.				x	
7.5	VRBZO stelt aan op landelijke ontwikkelingen voor kwaliteitszorg.	x	x	x		
7.6	VRBZO draagt uit waar zij voor staat, wat zij doet en waarom zij dat doet.				x	
7.7	VRBZO bespaart op huishoudingskosten.				x	
8 Goed werkgeverschap						
8.1	VRBZO ontwikkelt haar personeelsbeleid in de richting van human resource development.	x	x	x	x	x
8.2	VRBZO richt haar zorg voor medewerkers in op basis van Arbeidszorging.		x			
8.3	VRBZO streeft naar de verbeterbaarheid van alle medewerkers.					x

1.1 Jaarplandoelstellingen 2016

Van de vier jaarplandoelstellingen is er 1 doelstelling volledig gerealiseerd. Voor drie jaarplandoelstellingen staan er enkele punten open ter afhandeling. Welke punten dit zijn is hieronder beschreven.

1.1.1 Implementatie Toekomstvisie Brandweezorg

In 2016 heeft VRBZO zich ten doel gesteld om de toekomstvisie brandweezorg te implementeren. Deze doelstelling is in 2016 volledig behaald waarmee de structurele bezuinigingstaak tot 2018 ook ingevuld is. De in het meerjarenbeleidsplan benoemde doelstelling 'VRBZO richt een netwerkorganisatie in met de gemeentelijke adviseurs' hangt hier ook mee samen evenals de doelstelling 'VRBZO ontwikkelt en implementeert methoden en programma's voor Brandveilig Leven'

Wat gingen we doen?	Status	Resultaat	Vervolg (indien van toepassing)
1) VRBZO stelt de uitwerking van de Toekomstvisie Brandweezorg voor repressief brandweeroptreden vast in een personeel- en materieelspreidingsplan waarmee duidelijkheid ontstaat over de exacte gevolgen van de Toekomstvisie Brandweezorg voor de organisatie.		1&2) Het personeel- en materieelspreidingsplan is opgesteld en vastgesteld. Op basis van deze plannen is een vooruitblik gemaakt of dat de beoogde besparingen ook daadwerkelijk gerealiseerd konden worden. Dit bleek niet het geval waarna bestuurlijk is vastgesteld dat de structurele budget ruimte zoals verantwoord bij de jaarrekening 2015 benut wordt om alsnog de besparingen tijdig te kunnen realiseren. Inmiddels zijn de structurele besparingen jaarschijf 2016 ingeboekt en gerealiseerd. De totale structurele besparing welke in 2018 gerealiseerd moet worden kent inmiddels ook al zijn invulling in de begroting.	
2) De taakstelling van 2015 – 2018 (circa € 4,5 miljoen incl. bijdrage brandveilig leven 0,3 miljoen) uit de Toekomstvisie Brandweezorg wordt structureel ingevuld in de begroting door het hierboven genoemde personeel- en materieelspreidingsplan.			
3) VRBZO ontwikkelt en implementeert methoden en programma's voor Brandveilig Leven.		3) Het uitvoeringsplan is opgesteld en gereed. Er hebben uitvoerige gesprekken plaats gevonden met gemeenten om in beeld te brengen welke behoefte er is waar Brandveilig Leven een rol in kan spelen. Op basis van deze gesprekken zijn diverse activiteiten in het kader van Brandveilig Leven uitgevoerd. Welke activiteiten zijn uitgevoerd wordt onder andere beschreven in paragraaf 3.1.1.	

Wat gingen we doen?	Status	Resultaat	Vervolg (indien van toepassing)
4) VRBZO werkt risicogericht in zijn advisering en controlerende taken.		4) VRBZO werkt steeds meer risicogericht in zijn advisering en controlerende taken conform de opgestelde werkwijzer. Deze werkwijzer is ook aan de gemeente gecommuniceerd. Om ons personeel risicogericht te laten werken zijn er trainingen verzorgd teneinde de adviseringen te verbeteren.	

1.1.2 Voorbereidingen treffen op de (vervroegde) samenvoeging van de meldkamers Brabant- Noord en Brabant-Zuidoost zodanig dat de samenvoeging in 2018 soepel verloopt.

Na ondertekening van het transitieakkoord waarin alle partijen akkoord hebben gegeven op het vormen van de landelijke meldkamer organisatie (LMO) is er in 2016 een heroriëntatie geweest op de vorming van de LMO. Hierin is opgenomen dat de Veiligheidsregio's verantwoordelijk zijn om voor 2020 de gezamenlijke 10 meldkamerlocaties te realiseren en dat hierna de meldkamerlocaties als bijzonder onderdeel binnen de Politie zullen vallen. Voor Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is bepaald dat de samengevoegde meldkamer regio Oost Brabant gehuisvest dient te zijn in Den Bosch. De Bestuurlijke Begeleidingsgroep die hiermee belast is, heeft bepaald dat gezamenlijke huisvesting en samenwerken eerder gewenst is dan 2020 en wel in 2018.

Wat gingen we doen?	Status	Resultaat	Vervolg (indien van toepassing)
1) We leveren een bijdrage aan het opstellen van een business case zodanig dat deze tijdig voorgelegd kan worden aan het Algemeen Bestuur ter besluitvorming.		1) Er is een business case huisvesting en ICT opgesteld en vastgesteld door de diverse besturen van de deelnemende organisaties. Het opstellen van de business case personeel is vertraagd. Het opleveren van een samenwerkingsovereenkomst is mede hiervan afhankelijk en om die reden uitgesteld tot 2017. Deze vertraging heeft geen nadelige gevolgen voor de totaal planning.	1) De business case personeel, het samenvoegingsplan en de samenwerkingsovereenkomst worden in 2017 opgeleverd.
2) Op basis van de business case worden frictiekosten en desinvesteringkosten inzichtelijk gemaakt en kunnen we hier regelingen voor treffen.		2) Bij de business case huisvesting en ICT is een inschatting gemaakt van de te verwachten frictie en desinvesteringkosten. Inmiddels is op basis van de huidige inzichten een notitie opgesteld hoe we om denken te gaan met deze (verwachte) frictie en desinvesteringkosten.	2) De notitie over desinvesterings- en frictiekosten wordt begin 2017 aangeboden aan de diverse besturen en organisaties.
3) De huidige samenwerking tussen		3) Er is door beide meldkamers een gezamenlijk	3) De harmonisatie van

Wat gingen we doen?	Status	Resultaat	Vervolg (indien van toepassing)
beide meldkamers wordt geïntensiveerd door onder andere: <ul style="list-style-type: none"> ▪ inrichten en implementeren van 1 GMS en GIS systeem voor beide huidige meldkamers. ▪ uitwisselen van personeel en afstemmen van werkprocedures. ▪ samenwerken op het gebied van opleidingen en het oefenen en trainen voor de functie van Calamiteiten Coördinator (CaCo) op de meldkamer. 		strategisch management team en een operationeel managementteam gevormd en alle investeringen worden gezamenlijk uitgevoerd. <ul style="list-style-type: none"> • Harmonisatie van GMS en GIS loopt vertraging op met name doordat het meldkamer diensten centrum (Nationale Politie) onvoldoende capaciteit. De harmonisatie wordt hiermee uitgesteld tot 2017 maar dit heeft geen nadele gevolgen voor de totale planning. • Werkprocedures worden geharmoniseerd. • Samenwerken op het gebied van de Calamiteiten Coördinator (CaCo) door beide meldkamers is dit jaar niet opgepakt met name doordat de invulling van de CaCo tussen beide regio's verschillend is en er nog geen landelijke beleidslijn ontwikkeld is. 	GMS en GIS zal plaatsvinden in 2017 wanneer de meldkamer Den Bosch tijdelijk ondergebracht wordt in Eindhoven.

1.1.3 Doorontwikkelen van het lerend vermogen van de organisatie.

VRBZO streeft ernaar een lerende organisatie te zijn. Evaluaties hebben als doel vast te stellen wat goed en wat fout is gegaan. Fouten moeten leiden tot verbetering, goede zaken moeten we vasthouden en breder toepassen. In 2016 hebben we ons gericht op het meer systematisch borgen van deze grondhouding.

Wat gingen we doen?	Status	Resultaat	Vervolg (indien van toepassing)
1) Doorontwikkelen en implementeren van de portfoliosystematiek zodanig dat inzicht ontstaat in de vakbekwaamheid van onze medewerkers. 2) Verbeteren van de		1) De landelijk ontwikkelde systematiek voor het e-portfolio is niet vastgesteld als landelijk model, omdat er te grote faseverschillen tussen de regio's zitten. Voor het gebruik van het portfolio binnen VRBZO zelf hebben in 2016 nagenoeg geen ontwikkelingen plaatsgevonden. 2&3) De evaluatiesystematiek is gewijzigd en klaar	1) Binnen VRBZO wordt de portfoliosystematiek ingebracht per 2017 voor enkele functies. Per 2019 dient deze voor de hele organisatie geïmplementeerd te zijn. 2) Om de kwaliteit van de

Wat gingen we doen?	Status	Resultaat	Vervolg (indien van toepassing)
<p>evaluatiesystematiek GRIP zodanig dat er een systematische werkwijze is om oefeningen en inzetten te evalueren waarin leerpunten worden bepaald. De leerpunten krijgen vervolgens een eigenaar en ze worden opgenomen in de bestaande P&C cyclus zodat duidelijk is op welke wijze betrokkenen hier een rol in hebben en krijgen.</p> <p>3) Het onderzoeken van de toepasbaarheid van een verbeteringsystematiek binnen VRBZO zodanig dat de voor ons bruikbare onderdelen geïmplementeerd worden in de organisatie.</p>		<p>om in 2017 gebruikt te worden. Hierin is de werkwijze van de RAV / GHOR meegenomen en op die manier proberen we <i>hands-on</i> gebruik te maken van de verbeteringsystematiek van bijvoorbeeld de RAV.</p>	<p>werkwijze te borgen dienen er in 2017 nog enkele activiteiten te worden uitgevoerd.</p>

1.1.4 Efficiënt en effectief samenwerken

In 2016 heeft VRBZO zich gericht op het efficiënt en effectief samenwerken. Voor de externe samenwerking is dit gericht geweest op een verkenning van de mogelijkheden voor de samenwerking met de GGD Brabant-Zuidoost conform de in het meerjarenbeleidsplan genoemde doelstelling hierover. Voor de interne samenwerking is nadrukkelijk ingezet op de voorbereidingen die getroffen moeten worden om de gewenste werkwijze en samenwerking te ondersteunen met de juiste huisvesting van personeel.

Wat gingen we doen?	Status	Resultaat	Vervolg (indien van toepassing)
<p>1) Onderzoeken in hoeverre er samengewerkt kan worden met de GGD Brabant-Zuidoost op het gebied van bedrijfsvoering en/of huisvesting zodanig dat dit leidt tot een bestuurlijk voorstel om de samenwerking te effectueren.</p>		<p>1) Na onderzoek bleek verregaande samenwerking op korte termijn met de GGD niet haalbaar maar is naar aanleiding van een gezamenlijk onderzoek van de diverse Gemeenschappelijke Regelingen uit de regio een rapport opgeleverd over hoe de diverse Gemeenschappelijke Regelingen meer uniformiteit kunnen aanbrengen in hun Planning & controlcyclus, en de hieruit voortkomende bestuurlijke stukken. Dit rapport is bestuurlijk aangeboden en de diverse GR-en hebben de nodige wijzigingen in hun P&C cyclus</p>	

Wat gingen we doen?	Status	Resultaat	Vervolg (indien van toepassing)
<p>2a) Opleveren van een strategisch huisvestingsbeleid en dit in het 2^e kwartaal aanbieden aan het Algemeen Bestuur.</p> <p>2b) Voorbereidingen treffen om in de eerste helft van 2017 het strategisch huisvestingsbeleid daadwerkelijk tot uitvoer te brengen.</p>		<p>aangebracht.</p> <p>2a&b) De eerste versie van het huisvestingsplan had onvoldoende draagkracht binnen de organisatie waarna een heroriëntatie van het huisvestingsplan en het gelopen proces heeft plaatsgevonden. Dit brengt vertragingen met zich mee alsmede ook kansen door nadrukkelijk andere ontwikkelingen te betrekken in het huisvestingsplan zoals de inrichting van de 'werkplaatsen' binnen Incidentbestrijding.</p>	<p>2a) De visie op huisvesting zal in 2017 verder uitontwikkeld worden.</p> <p>2b) De nodige actie- en uitgangspunten om voor 1 september het huidige kantoorpand in Eindhoven te verlaten worden leiden in 2017 tot definitieve besluitvorming en bijbehorende implementatie.</p>

1.2 Opvolging doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan 2015 – 2019

In het VRBZO Jaarplan zijn niet alle doelstellingen zoals benoemd in het meerjarenbeleidsplan opgenomen omdat deze, zoals aangegeven bij het jaarplan 2016, niet altijd de hoogste prioriteit hebben gekregen in 2016 en we slechts de belangrijkste doelstellingen zichtbaar hebben willen maken voor bestuurders. Desalniettemin is er bij aanbidding van het jaarplan 2016 ook aangegeven dat bij het opleveren van het jaarverslag 2016 inzicht geboden wordt in de opvolging van de in het meerjarenbeleidsplan benoemde doelstellingen voor het jaar 2016. Onderstaande tabel geeft inzicht in de 15 doelstellingen uit het meerjarenbeleidsplan. 11 doelstellingen hebben we in 2016 geheel kunnen afronden. 2 doelstellingen zijn deels afgerond en 2 doelstellingen zijn niet afgerond en kennen hun vervolg in 2017.

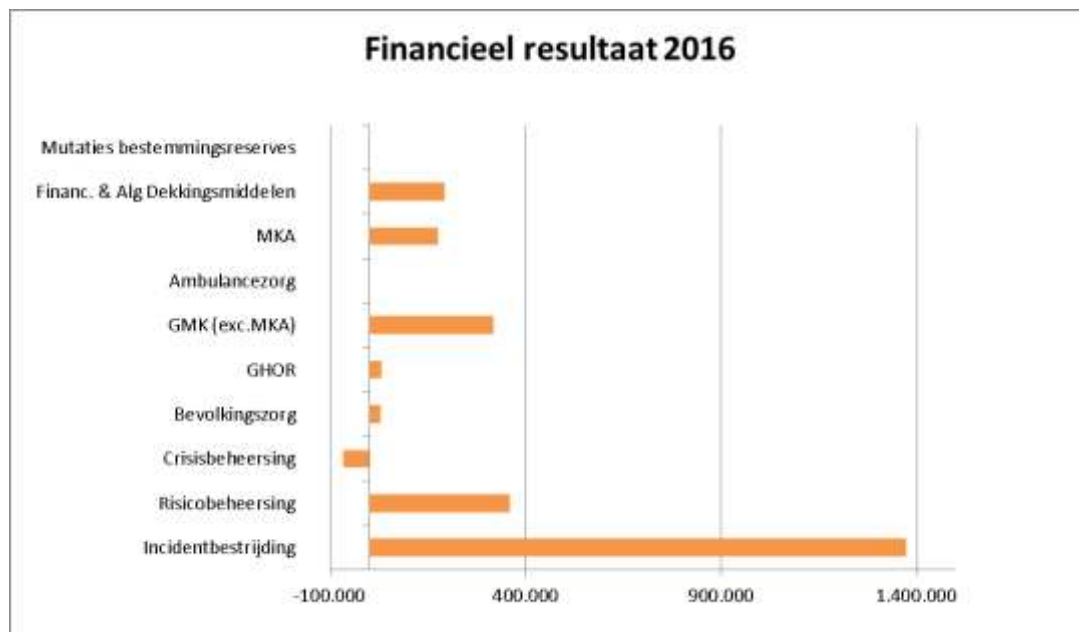
Doelstelling meerjarenbeleidsplan	Status	Toelichting op de voortgang
VRBZO streeft naar shared services met GGD Brabant-Zuidoost en verkent de mogelijkheden om dit met Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant te doen.		Zie doelstelling en toelichting op de voortgang bij paragraaf 1.1.4. Een nadere verkenning zal in 2017 plaats gaan vinden gelijktijdig met een verkenning naar samenwerking met Veiligheidsregio Brabant Noord
VRBZO richt een netwerkorganisatie in met de gemeentelijke adviseurs.		VRBZO heeft veelvuldig en regelmatig contact met de gemeentelijke adviseurs en weet deze steeds beter te vinden.
VRBZO volgt de landelijke aanpak van projecten die voortkomen uit de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's.		VRBZO volgt de landelijke aanpak van de projecten voortkomend uit de strategische agenda en, waar mogelijk, implementeert deze binnen de eigen organisatie.

Doelstelling meerjarenbeleidsplan	Status	Toelichting op de voortgang
VRBZO ontwikkelt en implementeert methoden en programma's voor Brandveilig Leven.		Zie doelstelling en toelichting op de voortgang bij paragraaf 1.1.1.
VRBZO voert het beleidsplan Risicocommunicatie Brabant uit.		Met een begeleidende brief en een begeleidende film (en een e-mail als follow up) is het plan verstuurd naar alle Brabantse burgemeesters. Tegelijkertijd zijn we in 2016 gestart met het bezoeken van de gemeenten. Tijdens deze bezoeken werd het uitvoeringsplan risicocommunicatie toegelicht aan ARB'ers / IVC'ers en communicatieadviseurs. Zij reageerden allen positief op onze aanpak en hebben hun medewerking en samenwerking toegezegd.
VRBZO stelt de uitgangspunten voor repressief brandweeroptreden vast in een regionale werkmethode (2015) en in een personeel- en materieelplan (2016).		Zie doelstelling en toelichting op de voortgang bij paragraaf 1.1.1.
VRBZO geeft samen met GGD Brabant-Zuidoost invulling aan ambulancezorg door shared services en gezamenlijke huisvesting.		Hier is in 2016 geen invulling aangegeven anders dan de samenwerking op het gebied van Planning & control samen met de andere Gemeenschappelijke Regelingen in ons werkgebied. De samenwerking op huisvesting krijgt vorm in 2017 en komende jaren en is benoemd in het jaarplan 2017.
VRBZO draagt zorg voor een goede ontvlechting van de Gemeenschappelijke Meldkamer.		Zie doelstelling en toelichting op de voortgang bij paragraaf 1.1.2.
VRBZO houdt een samenhangende zorgketen in opgeschaalde situaties in stand.		Betreft een van de reguliere en primaire taakuitvoeringen van de GHOR als onderdeel van VRBZO.
VRBZO is voorbereid op de effecten van grootschalige uitval van nutsvoorzieningen		Er is een plan opgesteld dat de crisisorganisatie voorbereid op de effecten van grootschalige uitval van nutsvoorzieningen. Met dit plan is de crisisorganisatie in staat er voor te zorgen dat de continuïteit van de samenleving zo goed als mogelijk geborgd blijft bij een dergelijke crisissituatie. In 2017 wordt het plan getest.
VRBZO verkent de meerwaarde van haar crisisorganisatie voor crises met een sociaal-maatschappelijke impact		De gemeenten zijn in 2016 bevraagd om de vraagstelling te concretiseren. Dit heeft geleid tot een beperkte reactie waardoor het lastig is gebleken de mogelijke meerwaarde bij crises met een sociaal-maatschappelijke impact te verkennen. In 2017 laten we deze verkenning nadrukkelijk onderdeel zijn van de opdracht om te komen tot een bestuurlijke visie op Crisisbeheersing.

Doelstelling meerjarenbeleidsplan	Status	Toelichting op de voortgang
VRBZO biedt de benodigde ondersteuning in de nafase van incidenten		Er is in de praktijk ervaring opgedaan met het vraagstuk door de inzet van onderdelen van VRBZO tijdens de nafase van de hagelstorm en de bandenbrand in Somerenheide. Beide cases worden onderzocht en geëvalueerd en de bevindingen worden betrokken bij de totstandkoming van de visie op crisisbeheersing in 2017.
VRBZO sluit aan op landelijke ontwikkelingen voor kwaliteitszorg		VRBZO volgt de landelijke ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitszorg op de voet. Zo is in 2016 nadrukkelijk voorbereid op de visitatie van VRBZO door een andere Veiligheidsregio in 2017 als onderdeel van kwaliteitszorg.
VRBZO ontwikkelt haar personeelsbeleid in de richting van human resource development		In 2016 is onder andere de nieuwe HR-gesprekscyclus ontwikkeld en de werktijdenregeling gemoderniseerd welke beide hun effect zullen hebben in 2017. De doorontwikkeling van het personeelsbeleid zal zijn vervolg kennen in komende jaren.
VRBZO richt haar zorg voor medewerkers in op basis van Arbowetgeving		VRBZO houdt rekening met de Arbowetgeving bij haar zorg voor haar medewerkers.

2 Financieel resultaat 2016

De jaarrekening 2016 sluit af met een positief exploitatieresultaat van € 2,4 miljoen. Dit is ruim 3,5% van de totale begroting van € 68,6 miljoen. De grafiek toont uit welke onderdelen dit resultaat is opgebouwd.

Factoren waardoor het resultaat toenam

- Minder kapitaallasten bij met name Incidentbestrijding door de uitgestelde en vertraagde investeringen van met name tankautosputten en arbeidshygiëne (Incidentbestrijding).
- Vooruitlopend op de samenvoeging van de meldkamers doet de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) geen investeringen meer. In de toekomst zal het Gemeenschappelijk Meldcentrum (GMC) van de Veiligheidsregio's Brabant-Zuidoost (VRBZO) en Brabant-Noord deze investeringen overnemen. VRBZO wordt dan doorbelast voor haar aandeel in de kapitaallasten.
- Doordat minder medewerkers gebruik maken van de FLO-regeling en langer blijven doorwerken, blijven de uitkeringen aan FLO en de daarvoor ontvangen vergoedingen van Loyalis achter bij de begroting.
- Door het centraliseren van budgetten van de brandweerposten zijn diverse aanbestedings- en synergievoordelen gerealiseerd.

Factoren waardoor het resultaat afnam

- Hogere loonkosten door de invoering van het individueel keuzebudget per 1 januari 2017. Vanaf 2016 moet het opgebouwde vakantiegeld toegerekend worden aan het jaar waarin het opgebouwd wordt met als gevolg dat we voor 2016 eenmalig een reservering hiervoor moeten opnemen.
- De extreme brand in Someren en de hierbij gepaard gaande lange inzet van vrijwilligers en de crisisorganisatie hebben tot extra kosten geleid van € 0,2 miljoen.

Toekomstvisie Brandweezorg

In de begroting is de implementatie van de Toekomstvisie Brandweezorg volledig verwerkt. De bezuinigingstaakstelling voor 2016 bedroeg € 2,8 miljoen en is volledig gerealiseerd. VRBZO ligt op koers om de taakstellingen voor 2017 en 2018 (oplopend tot € 4,9 miljoen) te realiseren. Hieronder wordt per onderdeel beschreven wat de status is van de implementatie van de Toekomstvisie Brandweezorg en de hieraan gelieerde bezuinigingstaakstelling.

Toekomstvisie	Bijgestelde plan Besparing	Inboeking 2016	2017	2018	Saldo 2018
Tankautospuiten	€ 129.000	€ 0	€ 93.100	€ 93.100	
Redvoertuigen	€ 11.000	€ 0	€ 9.420	€ 9.420	
Hulpverlenings-voertuigen	€ 306.000	€ 142.931	€ 346.344	€ 352.293	
Subtotaal voertuig gerelateerd	€ 446.000	€ 142.931	€ 448.864	€ 454.813	€ 8.813
Personeel - Vrijwilligers	€ 958.000	€ 145.000	€ 450.000	€ 994.471	
Personeel - Beroeps	€ 1.426.000	€ 939.248	€ 980.724	€ 1.380.716	
Subtotaal personeel gerelateerd	€ 2.384.000	€ 1.084.248	€ 1.430.724	€ 2.375.187	-€ 8.813
Inkoop en clustervorming IB	€ 600.000	€ 399.321	€ 433.412	€ 600.000	
Bedrijfsvoering	€ 566.500	€ 304.903	€ 377.781	€ 566.500	
Subtotaal diverse	€ 1.166.500	€ 704.224	€ 811.193	€ 1.166.500	€ 0
Totaal Toekomstvisie	€ 3.996.500	€ 1.931.403	€ 2.690.781	€ 3.996.500	€ 0
Aanvullende bezuinigingen					
Structurele budgetruimte uit 2015	€ 607.152	€ 607.152	€ 607.152	€ 607.152	
FLO	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	
Restant	€ 7.848	€ 7.848	€ 7.848	€ 7.848	
Totaal aanvullend	€ 865.000	€ 865.000	€ 865.000	€ 865.000	€ 0
Totaal Toekomstvisie en aanvullend	€ 4.861.500	€ 2.796.403	€ 3.555.781	€ 4.861.500	€ 0

Voertuig gerelateerde bezuinigingen

De tankautospuiten; redvoertuigen en hulpverleningsvoertuigen die zijn aangewezen om te komen vervallen zijn eind 2016 buiten dienst gesteld. Daardoor zijn er vanaf 2017 minder kapitaallasten en exploitatiekosten zoals onderhoud. In 2016 zijn er ook al investeringskredieten voor het vervangen van hulpverleningsvoertuigen geschrapt die gezien de taakstelling niet meer vervangen hoeven te worden. Daardoor is de bezuinigingstaakstelling op voertuigen in 2016 behaald en wordt deze naar verwachting ook voor 2017 en 2018 volledig behaald.

Personeel gerelateerde bezuinigingen

Een aantal vrijwilligers hebben in 2016 afscheid genomen van de organisatie. Deze uitstroom van vrijwilligers is grotendeels een uitvloeisel van de bezuinigingstaakstelling van de Toekomstvisie Brandweezorg. Op bepaalde posten worden de ontstane vacatures voor vrijwilligers niet ingevuld. Hierdoor is de begroting voor de loonkosten van vrijwilligers verlaagd. Voor 2017 wordt een verdere daling van het aantal vrijwilligers verwacht en worden de budgetten die een relatie hebben met het aantal vrijwilligers verder verlaagd. Aangenomen wordt dat op 1 januari 2018 alle bovenformatieve vrijwilligers zijn uitgestroomd. Dan vindt er opnieuw een verlaging van de aan vrijwilligers gerelateerde budgetten plaats. Mocht het natuurlijk verloop van de vrijwilligers achterblijven bij deze verwachting dan is er voorsnog geen intentie om

te komen tot gedwongen ontslagen. Dit kan mogelijkwerwijs een vertraging betekenen in de realisatie van de bezuinigingstaakstelling

Al enkele jaren worden vacatures voor operationele brandweerm medewerkers (niet zijnde vrijwilligers) niet meer ingevuld. Hierdoor is in 2016 bijna de volledige bezuiniging gerealiseerd. De besparing neemt in 2017 nog iets toe en zal in 2018 volledig gerealiseerd worden.

Diverse gerelateerde bezuinigingen

VRBZO slaagt erin om de beoogde besparing te realiseren. Als gevolg van de aard van de beoogde besparing (inkoopvoordeel en voordeel als gevolg van clustervorming) wordt de besparing op uiteenlopende kostensoorten gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor de besparing op bedrijfsvoering.

Aanvullende bezuinigingen

De aanvullende bezuinigingen die gedefinieerd zijn bij de derde begrotingswijziging 2016 zijn alle in 2016 gerealiseerd en zijn in 2016 ingeboekt. Deze aanvullende bezuinigingen waren nodig omdat bleek dat de beoogde bezuinigingstaakstelling gelieerd aan de Toekomstvisie Brandweezorg niet haalbaar leek gegeven de daarvoor getroffen maatregelen. Op deze manier voldoet de organisatie alsnog aan de bestuurlijk vastgelegde kaders.

3 Programma's en Producten

VRBZO kent in haar begroting 2016 5 programma's. Tot het eerste programma 'Brandweezorg' behoren alle activiteiten op het gebied van Risicobeheersing en Incidentbestrijding, binnen het tweede programma 'Veiligheid' vinden de (brandweer)activiteiten van de Gemeenschappelijke Meldkamer, de GHOR, Crisisbeheersing en Bevolkingszorg plaats. In het derde programma genaamd 'Zorg' vinden de activiteiten van de ambulancezorg en de Meldkamer ambulances plaats. De laatste twee programma's genaamd 'Financiering' en reserves betreffen de financiering van VRBZO.

Dit hoofdstuk beschrijft de geleverde prestaties in 2016 per programmaproduct. Bij de programmaproducten financiering en reserves worden er geen geleverde prestaties beschreven aangezien dit enkel financiële programma's zijn. Voor een nadere toelichting op de financiering wordt verwezen naar de jaarrekening 2016.

3.1 Brandweezorg

Het programma brandweezorg kent de producten Incidentbestrijding en Risicobeheersing. Hieronder worden de operationele prestaties beschreven met betrekking tot de in het programma Brandweezorg opgenomen programmaproducten.

3.1.1 Risicobeheersing

Risicobeheersing heeft zich in 2016 gericht op het zo veel mogelijk voorkomen van onveilige situaties en omstandigheden en het beperken en beheersen van risico's. Van controle op en advies over brandveiligheid (bijvoorbeeld in relatie tot bouwvoorschriften en gebruiksvoorschriften) tot het geven van voorlichting over Brandveilig Leven. Dit met tot doel kennis, gedrag en verantwoordelijkheidsbesef van burgers en instellingen en andere betrokkenen op het terrein van brandveiligheid te verhogen.

Geleverde prestaties Risicobeheersing

Brandveilig leven

Belangrijk onderdeel binnen risicobeheersing betrof de uitrol en activiteiten van Brandveilig Leven. Hiertoe zijn functionarissen vrij gemaakt, is een programmaplan opgesteld en zijn er diverse activiteiten georganiseerd in samenspraak met de gemeente over brandveiligheid. Of de beoogde effecten bereikt worden zullen we daar waar mogelijk meten aan de hand van effectmetingen door het bevragen over de ervaring, kennis, deelname etcetera van de uitgevoerde activiteit. De gesprekken met een externe partij dat metingen kan uitvoeren op de kwantiteit van de producten Brandveilig wonen, voorlichting algemeen en voorlichting over brand, zijn gesteld in een plan van aanpak voor een onderzoek dat in 2017 zal worden uitgevoerd. In oktober 2017 zullen de resultaten in een onderzoeksrapport worden gepresenteerd.

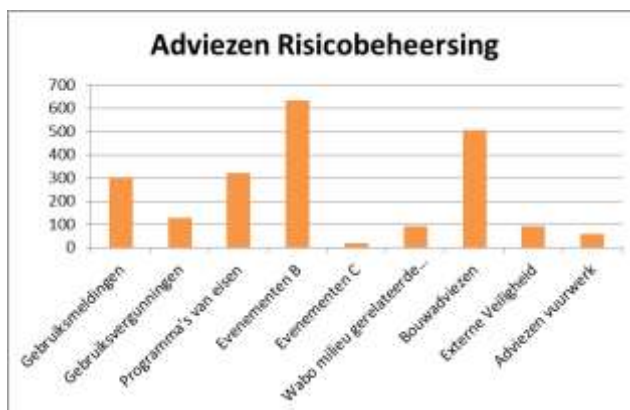
In 2016 zijn er 12 voorlichtingen 'na Brand' bijeenkomsten gehouden, 23 gebouwen bezocht van in totaal 6 verschillende zorginstellingen verdeeld over de regio in het kader van brandveilig leven en zijn in verschillende gemeenten woningchecks brandveiligheid uitgevoerd door vrijwilligers die opgeleid zijn door VRBZO. Zo zijn er in 2016 10 nieuwe vrijwilligers op dit gebied opgeleid en worden er gesprekken gevoerd voor verdere uitbreiding van de activiteiten in andere gemeenten.

In 2016 heeft een doorontwikkeling van het lespakket plaatsgevonden. Het nieuwe lespakket genaamd: 'brandweer op school', is vanaf de start van het nieuwe schooljaar in september in gebruik genomen. De doorontwikkeling heeft erin geresulteerd dat de uitgevoerde examens makkelijker en eenduidiger uit te lezen zijn door de school en VRBZO. Ook is de procedure versimpelt voor andere Veiligheidsregio's om het lespakket toe te passen binnen de eigen regio. Er is een plan en opzet gemaakt voor het uitrollen van het product binnen de gehele regio. Collega's uit het land (veiligheidsregio's) zijn op de hoogte gebracht van de doorontwikkeling en de regio die VRBZO hierin is gaan voeren vanaf 2016. In 2016 zijn in totaal 13.260 boekjes uitgegeven, verdeeld over 92 basisscholen.

Er hebben 88 voorlichtingsbijeenkomsten brandveilig bewustzijn plaatsgevonden die hoofdzakelijk zijn verleent aan de doelgroep ouderen. Deze voorlichtingen werden bij diverse verzorgingstehuizen en buurtgebouwen gehouden.

Advisering

Risicobeheersing verleende 2.151 adviezen op diverse gebieden als externe veiligheid, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) gerelateerde zaken en evenementen. De sector analyseert eerst mogelijke risico's, om op basis daarvan te bepalen waar en wanneer een advies nodig is. Met andere woorden: meer kijken naar de context en het grotere geheel en minder regels 'afvinken'.

In 2015 is het integraal advies geïntroduceerd en is dit proces in 2016 verder geoptimaliseerd. Hiermee wordt een advies over evenementenveiligheid nu door de GHOR en door de Brandweer in één advies aan de gemeente gepresenteerd.

De meeste van deze adviezen kennen een wettelijke dan wel bestuurlijke doorlooptijd waarbinnen het advies geleverd moet worden. In 90% van de gevallen voldeed VRBZO in 2016 aan haar doorlooptermijnen.

Indicator	Omschrijving	Norm	Realisatie	Voldaan aan norm?
Verwerkingstijd adviezen	In welk percentage van de ontvangen adviesaanvragen wordt	90% van de ontvangen adviesaanvragen is binnen de termijn	90%	Voldoet aan de norm

het advies geleverd
binnen de termijn die
daarvoor staat.

Risicocommunicatie

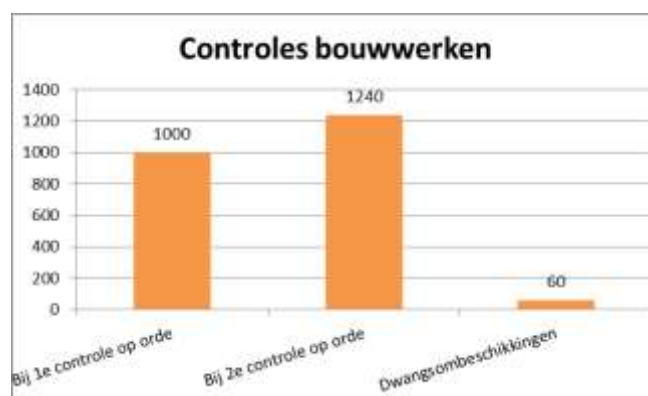
In het kader van de wettelijke taak Risicocommunicatie is in 2015 voor het eerst in gezamenlijkheid met de 3 Brabantse Veiligheidsregio's een eenduidig beleidsplan vastgesteld door de 3 afzonderlijke Algemene Besturen van die veiligheidsregio's. Het beleidsplan risicocommunicatie "een Brabantse krachtenbundeling" was hiermee het uitgangspunt voor de Brabantse regio's om in samenwerking aan de slag te gaan met deze taak. Dit heeft in 2016 geleid tot het bezoeken van de gemeenten. Tijdens deze bezoeken werd het uitvoeringsplan risicocommunicatie toegelicht aan ARB / IVC en communicatieadviseurs. Zij reageerden allen positief op onze aanpak en hebben hun medewerking en samenwerking toegezegd. De gemeenten zien de waarde van een goede risicocommunicatie steeds meer in.

Controles

In 2016 hebben we gebruik gemaakt van het digitale toezicht hulpmiddel om onze controles efficiënter en beter uit te kunnen voeren. De ervaringen opgedaan met dit systeem leren dat het een goed hulpmiddel is maar nog niet perfect. In 2017 wordt dit verder doorontwikkeld in samenhang met de nieuwe kernregistratie objecten en het nieuwe zaaksysteem.

Controles bouwwerken

In het afgelopen jaar zijn zo'n 2300 controles op brandveiligheid ingesteld. Dit betreft zowel eerste controles als ook hercontroles na een overtreding. In ongeveer 1300 situaties zijn overtredingen aangetroffen. De overtredingen zijn veelal na hercontrole opgelost. Dit betrof onder andere overtredingen bij bijeenkomstfuncties (kinderdagverblijven en basisscholen), logiesfuncties (hotels en studentenhuisvesting) en onderwijsfuncties (grote scholengemeenschappen).

In ongeveer 60 situaties is het handhavingstraject (dwangsombschikking) via het bevoegde gezag opgestart.

Naast de advisering en controles brandveiligheid zijn er ook 10 inspecties uitgevoerd bij bedrijven die vallen onder de BRZO (Besluit Risico's Zware Ongevallen) regelgeving in samenwerking met de BRZO partners. Door de intensivering van het toezicht bij industrie gebouwen die onder de BRZO regelgeving vallen is het aantal geconstateerde overtredingen (24) toegenomen. Daar waar overtredingen zijn waargenomen heeft ook een hercontrole plaatsgevonden. Bij deze hercontroles zijn binnen de termijn de geconstateerde gebreken verholpen.

Controles evenementen

De in 2015 ingezette integrale controles bij evenementen hebben ook dit jaar, naast overtredingen op het gebied van brandveiligheid, weer bijzondere resultaten laten zien. Sprekende voorbeelden zijn onder andere medicatie die niet voldoet aan de gestelde eisen en onvoldoende opgeleid EHBO personeel.

Veiligheidsexpedities Geen Nood Bij Brand.

In dit jaar zijn er weer verschillende 0 metingen/veiligheidsexpedities uitgevoerd bij een 5-tal zorginstellingen. Bij 4 zorginstellingen is in samenwerking met deze zorginstellingen op een positieve manier gewerkt aan het vergroten van de brandveiligheid. Bij 1 zorginstelling heeft het geleid tot tijdelijk opschorting van het convenant maar is de zorginstelling in samenwerking met een extern brandveiligheid adviesbureau en de Brandweer en het bevoegde gezag een intensief traject van herstel gestart.

Controles interventieteams (integrale controles)

In steeds meer gemeenten wordt gewerkt met interventieteams die zich richten op een integrale aanpak van onveiligheid. Dit heeft onder andere in de Peel geleid tot de vorming van het 'Peeland interventieteam'. Hierbij is VRBZO een van de partners. Wanneer het team ernstige gebreken aantreft kunnen de controles leiden tot het sluiten van delen van bouwwerken/woningen of het staken van een bepaald gebruik omdat niet werd voldaan aan de brandveiligheidseisen. In een aantal gevallen zijn brandonveilige situaties aangetroffen zoals het blokkeren van de vluchtwegen, blusmiddelen niet gekeurd, ondeugdelijk aangesloten installaties, het ontbreken van de rookmelders en de slechte staat van woningen van arbeidsmigranten.

Impuls Omgevingsveiligheid

Sinds 2015 loopt het landelijke programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV). Dit programma kent vier deelprogramma's. Ook in 2016 heeft VRBZO een bijdrage geleverd in het Impuls Omgevingsveiligheid programma en met name op deelprogramma's 1 en 4.

IOV Deelprogramma 1 : Brzo

In 2016 is een aantal projecten ter verbetering van het Brzo-werkveld gestart of gecontinueerd. De werkzaamheden zijn uitgevoerd door een aantal werkgroepen waaraan inspecteurs en coördinatoren uit het land hebben deelgenomen. Midden- en West-Brabant fungeert voor Brabant als loket en heeft vanuit die rol de subsidiegelden ontvangen. Deze gelden zijn verdeeld tussen de drie Brabantse veiligheidsregio's.

IOV Deelprogramma 4: Ondersteuning bevoegde gezagen Omgevingsveiligheid

In 2016 heeft Veiligheidsregio Brabant Zuidoost namens de Brabantse veiligheidsregio's een gezamenlijke aanvraag in gediend voor Deelprogramma 4. De gezamenlijke aanvraag bestond uit een bedrag van € 410.000,--. Deze gelden zijn verdeeld tussen de drie Brabantse veiligheidsregio's.

Veiligheidsregio Midden en West Brabant heeft een bedrag van € 202.145,-- ontvangen, Veiligheidsregio Brabant Noord een bedrag van € 99.930,--. Tot slot heeft Veiligheidsregio Brabant Zuidoost een totaal bedrag van €107.925,-- ontvangen vanuit de subsidiegelden IOV Deelprogramma 4. Van deze gelden zijn diverse Brabantse projecten gedraaid waaronder het project Risico Relevante bedrijven. In dit project hebben de veiligheidsregio's gezamenlijk met de omgevingsdiensten een *quickscan* gemaakt van de geselecteerde bedrijven binnen Brabant.

Daarnaast heeft Veiligheidsregio Brabant Zuidoost binnen Deelprogramma 4 als projectleider van het landelijke project Risicocommunicatie gefungeerd. De uren en onkosten van de projectleider en participanten worden vergoed. Hiervoor ontvangt de VRBZO een bedrag van omstreeks 22.000 euro voor. Het doel van het project was om tot landelijke

risicocommunicatie *toolkits* te komen en deze beschikbaar te stellen op een online kennisplatform. En dat doel is bereikt. Met risicocommunicatie collega's uit het hele land zijn we gekomen tot eenduidige communicatieboodschappen over alle risico's uit het landelijke risicoprofiel.

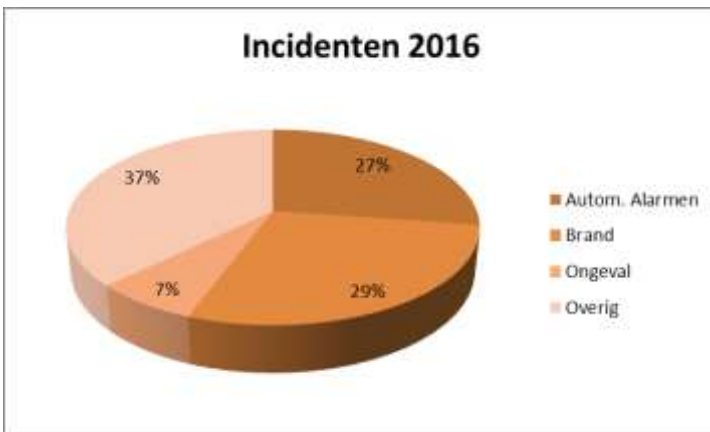
3.1.2 Incidentbestrijding

Naast het voorkomen en beperken van brand en andere incidenten, richt de brandweer zich op de daadwerkelijke bestrijding ervan. Onder de noemer 'Incidentbestrijding' verricht de brandweer de volgende kerntaken: het bestrijden van brand, technische hulpverlening, bestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen. Om op professionele wijze invulling te geven aan deze taken is in 2016 de focus gelegd op de verdere verbetering van de kwaliteit en de veiligheid van het brandweeroptreden. Intern is volop ingezet op de implementatie van de Toekomstvisie Brandweezorg (zie hoofdstuk 1 en 2) en de doorontwikkeling van de sector.

De doorontwikkeling van de sector Incidentbestrijding heeft in 2016 een vervolg gekregen. Deze ontwikkeling vergde en vergt veel van medewerkers in de volle omvang van de sector. Samenwerking en loyaliteit zijn succesfactoren in dit ontwikkeltraject geweest. Evaluatie leerde dat er nog voldoende ontwikkelpotentieel bestaat, hetgeen verder ter hand wordt genomen in 2017.

Geleverde prestaties Incidentbestrijding

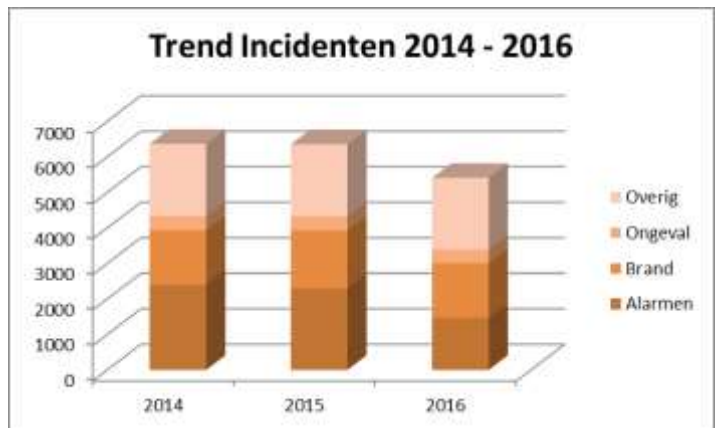
Incidenten

De sector Incidentbestrijding heeft in 2016 in zijn totaliteit 5.411 uitrukken gehad. Binnen brandweezorg wordt een aantal incidenttypen onderscheiden. In het hiernaast staande diagram is het aantal incidenten per incidenttype weergegeven. Onder autom. alarmen wordt verstaan het aantal automatische alarmeringen waarvoor een uitruk is geweest. De categorie brand spreekt voor zich. Bij de categorie ongeval kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een auto ongeluk. Verder zijn er een aantal incidenten van het type 'overig'. Hieronder verstaan we bijvoorbeeld

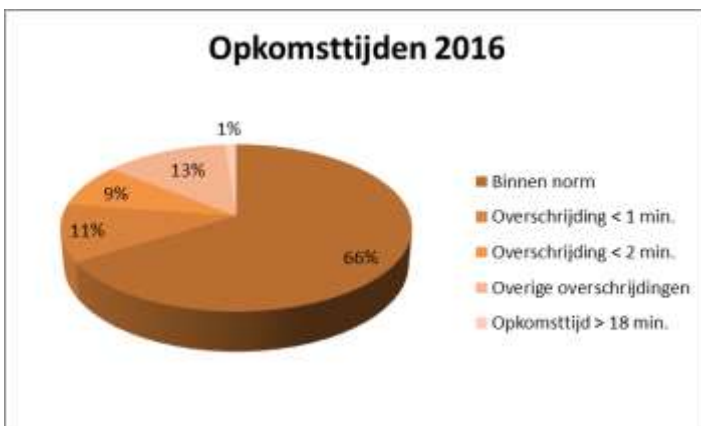
dienstverleningen en leefmilieu.

Opvallend is dat het aantal uitrukken in 2016 ten opzichte van de uitrukken in 2015 en 2014 significant is gedaald met bijna 1000 uitrukken. In de hieronder gepresenteerde grafiek is duidelijk zichtbaar dat de daling van het aantal uitrukken valt onder andere toe te schrijven aan minder uitrukken op basis van automatische alarmen. Verwacht mag worden dat deze daling van de uitrukken op automatische alarmeringen vooral te maken heeft met de vanaf begin 2016 gestarte verificatie op bepaalde automatische meldingen waarmee eerst geverifieerd wordt of er daadwerkelijk sprake is van een melding waar een uitruk voor nodig is. Hiermee zijn er over het jaar 2016 731 meldingen na verificatie niet doorgezet naar de brandweer en hebben niet geleid tot een uitruk.

Opkomsttijden brandweer

Bij incidenten is wettelijk vastgelegd wat de norm opkomsttijd is tenzij hiervan gemotiveerd afgeweken wordt in het dekkingsplan en er andere (preventieve) maatregelen getroffen zijn. Bij de incidenten in 2016 is in 66,6%¹ van de gevallen de brandweer opgekomen binnen de wettelijke normtijd. Dit is de realisatie van de opkomsttijd van de brandweer inclusief de verwerkingstijd van de meldkamer en ligt niet in lijn met de realisatie van de opkomsttijd van de brandweer in 2014 en 2015 (respectievelijk 83% en 82%). Het verschil is te verklaren door de invoering van OMS-verificatie. De uitruktijden bij OMS meldingen waren vaak binnen de norm. Doordat we nu de meldingen verifiëren vermindert het aantal uitrukken. De uitruktijden van andere meldingen tellen dus verhoudingsgewijs zwaarder mee. Daar komt nog bij dat wanneer een OMS melding wel terecht blijkt, de verificatie vertragend werkt op de opkomsttijd.

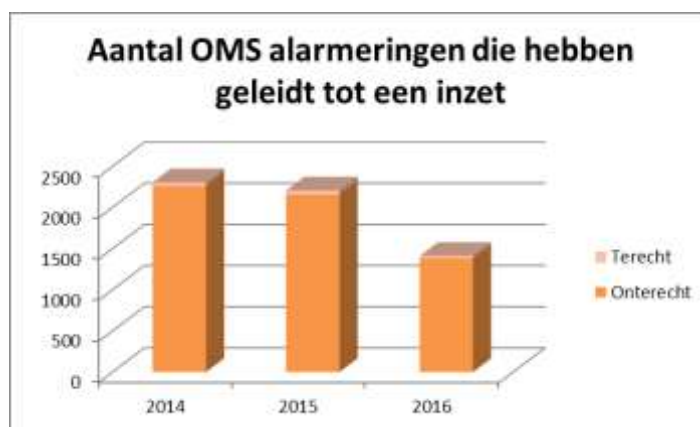

In het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan is inzichtelijk gemaakt in welke gevallen afgeweken mag worden van de wettelijke norm. Tot nu toe is VRBZO niet in staat geweest om op basis van dit dekkingsplan te meten wat de prestatie is van uitrukken brandweer die voldoen aan de bestuurlijke opkomsttijd. In 2016 is dit wel gelukt. In 75,8% van de uitrukken is voldaan aan de normtijden zoals benoemd in het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan uit 2013.

¹ Voor de incidenttypen 'Alarm', 'Brand/Gebouw' en 'Brand/Bijgebouw' geldt voor prioriteit 1 incidenten een vastgestelde norm voor de maximale opkomsttijd. Dat is het tijdsbestek tussen de aanname van het incident op de meldtafel van de brandweer en het ter plaatse melden van de eerste TS. De grafiek toont het percentage en de mate van overschrijding van de norm opkomsttijd. Op dit moment wordt de norm opkomsttijd handmatig ingevoerd in VMS. Indien geen norm opkomsttijd is ingevoerd, dan wordt 8 minuten aangehouden. Alleen incidenten die zijn afgesloten met eindrapport, onecht alarm, ongewenst alarm of stormprocedure zijn meegenomen. Incidenten waar geen TS ter plaatse is gemeld, zijn niet meegenomen. Hierdoor komen de onderliggende aantallen niet overeen met de eerder getoonde tabel over het aantal incidenten.

Terugdringen loze uitrukken

In 2016 is de OMS-verificatie ingevoerd. Het aantal automatische alarmen dat leidde tot een uitruk is ten opzichte van het aantal automatische alarmeringen in 2014 gedaald met 39% zoals te zien is in de hierboven getoonde figuur. Van deze inzetten bleek in 2016 in slechts 2% van de gevallen sprake te zijn geweest van een terecht uitruk van de brandweer. Overigens viel van de 98% ongewenste automatische alarmen 53% binnen de normering van de NEN 3525 normering. Een pand mag namelijk, afhankelijk van het aantal melders, een bepaald aantal nodeloze meldingen veroorzaken.

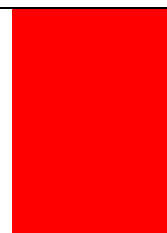

Overige bestuurlijke indicatoren

Hieronder uiteindelijk nog de indicatoren zoals deze bij het jaarplan 2016 en de twee bestuursrapportages over 2016 zijn gepresenteerd om het inzicht in de operationele prestaties van Incidentbestrijding inzichtelijk te maken daar waar deze nog niet benoemd zijn in bovenstaande alinea's. De geoefendheid van het brandweerpersoneel voldoet aan de eisen.

Indicator	Omschrijving	Norm	Realisatie	Voldaan aan norm?
Geoefendheid brandweerpersoneel	Hoeveel procent van de medewerkers (zowel beroeps-als vrijwilliger brandweerpersoneel met een repressieve functie) is opgeleid en geoefend conform de gestelde eisen in het regionaal vastgestelde opleidings- en oefenplan?	80% voldoet aan de eisen	100%	Voldoet aan de norm
Opkomsttijd sleutelfunctionarissen brandweer	In hoeveel procent van de gevallen was / waren de commandant van Dienst (Bij VRBZO: Algemeen commandant brandweer) / hoofdofficier van Dienst / officier van Dienst	90% van de inzetten is de sleutelfunctionaris binnen de normtijd ter plaatse	74,1%	Voldoet niet aan de norm

binnen de regionaal
vastgestelde opkomsttijd
na alarmering ter plaatse
(mono en
multidisciplinair)?

Enkel de opkomsttijd van de sleutelfunctionaris Officier van Dienst (OvD) voldoet niet aan de gestelde opkomsttijd van 20 minuten. De OvD is wel altijd direct betrokken bij het incident via de portofoon. Om de exacte redenen te achterhalen van het niet altijd voldoen aan de opkomsttijden voor de OvD zal nader onderzoek plaatsvinden.

3.2 Veiligheid

Het programma Veiligheid kent de producten Gemeenschappelijke Meldkamer (exclusief Meldkamer ambulance), Bevolkingszorg, Crisisbeheersing en GHOR. Hieronder worden de operationele prestaties beschreven met betrekking tot de in het programma Veiligheid opgenomen programmaproducten.

3.2.1 GHOR

De GHOR coördineert de geneeskundige hulpverlening bij (grote) ongevallen en rampen. Om goed voorbereid te zijn moeten hulpverleners worden opgeleid en moeten zij regelmatig oefenen. Daar ligt dan ook een belangrijke taak van de GHOR. De GHOR brengt ook de medische risico's in kaart van risicovolle objecten en adviseert de gemeenten hoe zij gezondheidsrisico's bij grote evenementen kunnen beperken. Daarnaast werkt de GHOR plannen uit voor het geval de volksgezondheid wordt bedreigd, bijvoorbeeld bij grootschalige uitbraak van infectieziekten. Dit doet de GHOR met de acute zorgpartners (GGD, RAV, ziekenhuizen, huisartsenposten en het RODE Kruis). Ook maakt de GHOR zorginstellingen (verpleeg en verzorgingssector) bewust van hun verantwoordelijkheden tijdens een calamiteit en adviseert zij hoe zij de zorg aan hun cliënten ook onder rampenomstandigheden kunnen waarborgen.

Geleverde prestaties GHOR

Voortbouwend op de introductie van het zorgrisicoprofiel in 2015, waarbij griep пандemie hoog op waarschijnlijkheid en impact scoort, is er in 2016 een grote ketenoefening gehouden met de witte ketenpartners over een uitbraak van infectieziekten uitmondend in een пандemie. De bestaande samenwerkingsafspraken tussen GHOR en ketenpartners zijn tijdens de oefening bevestigd maar behoeven verdieping op het vlak van informatie uitwisseling tussen de partners en de partners en de GHOR. De samenwerking kan op dit vlak versterkt worden door het introduceren van een netcentrisch informatiemanagementsysteem zodat de juiste informatie op de juiste tijd op de juiste plaats kan worden gebruikt. Samen met de ketenpartners wordt naar een juiste invulling gezocht (in 2017 wordt het project afgerond).

De advisering aan de gemeenten over evenementenveiligheid is multidisciplinair opgebouwd. De GHOR heeft in 2016 aan 653 adviezen een bijdrage geleverd. Dit is aanzienlijk minder dan in de periode daaraan voorafgaand. Dit is het

gevolg van een veranderde aanpak in onze regio. De zogenaamde A evenementen (kleine evenementen) handelt de gemeente namelijk zelf af met hulp van standaardadviezen van de brandweer en de GHOR. De nadruk van de hulpdiensten ligt op B en C evenementen (grotere evenementen) aansluitend bij de visie om meer risicogericht en minder regelgericht te werk te gaan.

De opkomst van GHOR functionarissen bij inzetten bij GRIP 0 (vanaf 1 juli 2016 afgeschaft) en GRIP1 was 99% binnen de normtijden. De geoefendheid van de GHOR-functionarissen heeft in 2016 ook voldaan aan de norm.

Indicator	Omschrijving	Norm	Realisatie	Voldaan aan norm?
Geoefendheid GHOR-functionarissen	Hoeveel procent van de sleutelfunctionarissen is opgeleid, getraind en geoefend conform de hiervoor gestelde eisen in het jaarplan GHOR OTO?	90% van alle GHOR-functionarissen voldoen aan de norm	95%	Voldoet aan de norm
Opkomsttijd GHOR functionarissen bij GRIP	In hoeveel procent van de GRIP- incidenten zijn de gealarmeerde GHOR functionarissen met opkomstverplichting binnen de daarvoor vastgestelde c.q. wettelijke verplichte tijden aan de uitvoering van zijn taken begonnen?	90% van de GHOR functionarissen voldoen aan de norm	99%	Voldoet aan de norm

3.2.2 Crisisbeheersing

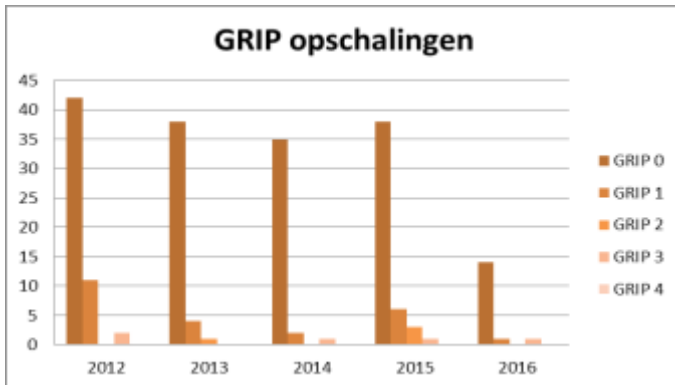
Team Crisisbeheersing is verantwoordelijk voor de multidisciplinaire samenwerking in rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit alles in een werkomgeving waarin klantgerichtheid en professionaliteit centraal staan. Het doel van Crisisbeheersing is om op lange termijn een belangrijke voortrekkers- en kwaliteitsbepalende rol te vervullen in het netwerk van (keten)partners om gezamenlijk continue zorg te dragen voor een effectieve crisisbeheersing en rampenbestrijding binnen de volledige keten (risicobeheersing-incidentbestrijding-herstelfase).

Geleverde prestaties Crisisbeheersing

Bij multidisciplinair optreden wordt een zogenoemde GRIP-structuur gehanteerd met daarin vijf niveaus. 2016 kende 16 GRIP-incidenten, waarvan 14 keer GRIP 0, 1 keer GRIP 1 en 1 keer GRIP3. In juli 2016 werd het landelijke model in het

Crisisplan geïmplementeerd. Vanaf dat moment verviel GRIP 0, vandaar de zichtbare vermindering van de GRIP incidenten vergeleken met vorige jaren.

Het GRIP 1 incident in Bladel was bijzonder door de wax die uit het object in het riool terecht is gekomen. Dit heeft lange tijd voor overlast voor de aangrenzende panden gehad. Bij het GRIP 3 incident in Someren is de crisisorganisatie 6 dagen operationeel geweest. Bij dit incident heeft er voor het eerst een “warme” overdracht plaatsgevonden tussen de gemeente en de crisisorganisatie. Dit is zeer positief ervaren en zal in de toekomst vaker gebeuren.

Naast de GRIP-incidenten is de regio medio juni '16 geconfronteerd geweest met een hagelstorm. Vooral de grootschaligheid en de impact zijn bijzonder te noemen. Op het moment van de storm leek er geen aanleiding te zijn om op te schalen naar een crisisorganisatie. De leerpunten uit dit incident zullen worden meegenomen in de visie ontwikkeling crisisbeheersing die in 2017 zal worden afgerond.

Naast de bovengenoemde operationele prestaties zijn er op verschillende schillende vlakken belangrijke verbeteringen doorgevoerd. De belangrijkste:

- De update van het risicoprofiel waarin een capaciteiteninventarisatie is opgenomen.
- Er is een nieuw beleidsplan vakbekwaamheid crisisfunctionarissen vastgesteld. Hierin vindt een verschuiving plaats van kwantitatieve naar kwalitatieve aantoonbaarheid van de vakbekwaamheid. Dit wordt de komende jaren geëffectueerd.
- Er is een nieuwe methodiek van evalueren ontwikkeld welke in 2017 wordt geïmplementeerd. Hierdoor zal in de toekomst op een meer interactieve manier worden geëvalueerd. Dit met als doel; het bevorderen van het lerend vermogen van de organisatie.

Van de in het jaarplan 2016 vastgestelde indicatoren en normen blijkt de norm voor de opkomsttijden crisisteam niet gehaald te zijn. De realisatie is weliswaar in lijn met vorige jaren maar voldoet nog niet aan de norm.

Indicator	Omschrijving	Norm	Realisatie	Voldaan aan norm?
Geoefendheid sleutelfunctionarissen in crisisteam	Hoeveel procent van de sleutelfunctionarissen, die deel uitmaken van een crisisteam, zijn opgeleid en geoefend volgens het vastgestelde multidisciplinaire opleidings- en oefenplan.	85% van de sleutelfunctionarissen voldoet aan de norm	85%	Voldoet aan de norm

Opkomsttijden crisisteams	Het percentage GRIP-incidenten waarbij de gealarmeerde crisisteams (kernbezetting) na alarmering binnen de hiervoor gestelde norm aanwezig zijn (GRIP 1 en hoger)	85% van de teams voldoen aan de norm bij inzetten.	25%	Voldoet niet de norm
---------------------------	---	--	-----	----------------------

Prioritaire risico's: kernongevallen en vervoer van gevaarlijke stoffen

VRBZO heeft in 2016 beïnvloedingsanalyses uitgevoerd voor de in het Beleidsplan VRBZO vastgestelde prioritaire risico's: kernongevallen en vervoer van gevaarlijke stoffen. De analyse heeft een aantal aanbevelingen opgeleverd die gericht zijn op het beïnvloeden van vooral de effecten van deze risico's; VRBZO heeft immers weinig tot geen mogelijkheden om de kans dat dergelijke incidenten zich voordoen te beperken.

Het risico 'kernongevallen' is door VRBZO projectmatig opgepakt. Bevolkingszorg en GHOR zijn hierbij betrokken. Het project richt zich op de oplevering van:

1. Een advies voor het Algemeen Bestuur over (pre)distributie jodium-profylaxe en de wijze waarop risicocommunicatie over kernongevallen kan worden ingevuld, en
2. Een coördinatieplan dat inzicht geeft in de organisatie van melding en alarmering, op- en afschaling, informatievoorziening, leiding en coördinatie, verantwoordelijkheden operationeel en bestuurlijk en de te nemen maatregelen. De kaart bevat ook de preparatiezones en een overzicht van de B-objecten in onze regio.

Het project is gelinkt aan verdere harmonisatie van samenwerkingsafspraken met Belgische overheden (project Grensoverschrijdende samenwerking, GROS) in het algemeen, maar ook op relatiebeheer met de nucleaire installatie in Mol.

De aanbevelingen die zijn gericht op het vervoer van gevaarlijke stoffen zijn via de brandweer opgepakt. Inmiddels is in het Coördinatieplan Ongevallenbestrijding Autosnelwegen opgenomen dat de Inspectie Leefomgeving en Transport wordt gealarmeerd bij ongevallen op de snelweg waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

Alle relevante planvorming is verder doorlopen en gecontroleerd; de operationele voorbereiding is op orde bevonden. In aanvulling op monodisciplinaire planvorming wordt ook een Coördinatieplan Spoor ontwikkeld dat gericht is op multidisciplinaire afstemming bij spoorincidenten.

Voor alle risico's in de Veiligheidsregio geldt dat we veelal uit moeten en kunnen gaan van zelfredzaamheid. Deze zelfredzaamheid kan worden bevorderd door onder meer risico- en crisiscommunicatie. De verdere uitwerking hiervan loopt door in 2017.

3.2.3 Bevolkingszorg

Samen met politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening zijn gemeenten verantwoordelijk voor (de voorbereiding op/van) crisisbeheersing en rampenbestrijding. Het gemeentelijke deel hiervan noemen we Bevolkingszorg. Binnen onze regio hebben gemeenten gekozen samen te werken en de bevolkingszorgprocessen zoveel mogelijk gezamenlijk in te vullen met ondersteuning vanuit VRBZO. In 2016 werd in het bijzonder aandacht besteed aan een nieuw alarmeringssysteem waardoor alarmering sneller en efficiënter zal gaan verlopen.

Geleverde prestaties Bevolkingszorg

Voor alle doelgroepen (ARB, Ovd-Bz, ACBz, hoofden taakorganisaties, communicatieadviseurs en medewerkers van diverse processen) zijn in 2016 weer opleidingen trainingen en oefeningen verzorgd. Alle activiteiten zijn geregistreerd zodat de mate van vakbekwaamheid in beeld is gebracht. Dit is in 2016 gebeurd aan de hand van een ontwikkeld accreditatiesysteem.

In 2016 zijn er 3 GRIP opschalingen geweest (hagelstorm, brand in Bladel, brand in Someren) waarbij bevolkingszorg naast de bijdrage aan de reguliere bestrijding van het incident de gemeenten heeft bijgestaan om de overgang van de acute fase naar de nafase soepel te laten verlopen middels het opstellen van een projectplan.

Met name de nafase van de hagelstorm van 23 juni, waarbij de gemeenten Bergeijk, Someren, Asten en Heeze-Leende waren betrokken, had een bijzonder karakter. Onder leiding van een Coördinerend Gemeentesecretaris heeft de afdeling Bevolkingszorg een complete projectstructuur opgebouwd om de nazorg in de betreffende gemeenten te coördineren.

3.2.4 Gemeenschappelijke Meldkamer (exclusief MKA)

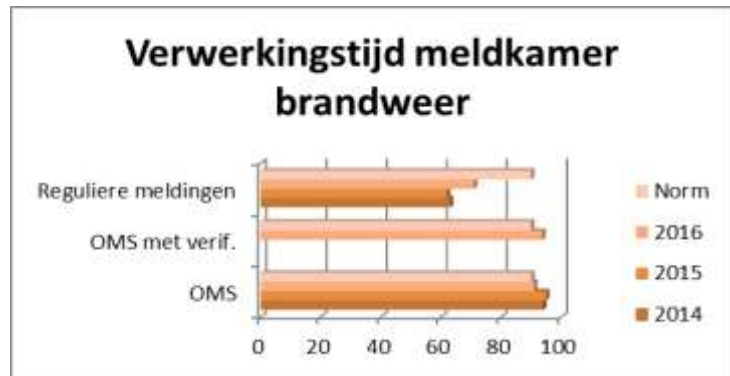
De GMK is de operationele spil in het netwerk van ambulancezorg en GHOR, brandweer en politie en faciliteert de voor de hulpverlening noodzakelijke interdisciplinaire samenwerking. Daartoe biedt de GMK kwalitatief hoogwaardige dienstverlening (aanneem, intake, uitgifte, begeleiding en coördinatie) en ondersteuning, gedurende 7 dagen per week en 24 uur per dag voor de operationele/executieve organisatie. Naast de reguliere processen in de meldkamer (zowel mono- als multidisciplinair) is de meldkamer ook goed voorbereid op crisissituaties en rampen door een goede organisatie van het Staf grootschalig bijzonder optreden (SGBOM) en het voldoen aan eisen die behoren bij de kritische processen binnen de opschaling.

De Gemeenschappelijke Meldkamer bestaat uit 3 disciplines namelijk de meldkamer Ambulancezorg; de meldkamer Brandweer (MKB) en de Meldkamer Politie (MKP). De verantwoording over de operationele prestaties van de meldkamer zal zich hier enkel focussen op de meldkamer brandweer. De verantwoordelijkheid voor de operationele prestaties van de meldkamer politie ressorteren onder de politieorganisatie en de operationele prestaties van de meldkamer ambulances zijn onder het programma Zorg beschreven.

Geleverde prestaties Meldkamer Brandweer

De Meldkamer Brandweer moet bij een reguliere melding binnen 75 seconden de binnengekomen melding verwerken. Bij een automatische melding via het Openbaar Meldsysteem moet dit binnen 30 seconden behalve indien er verificatie op de melding plaatsvindt. In deze gevallen mag de verwerkingstijd opgerekt worden met 2 minuten conform bestuurlijk vastgesteld beleid (2015).

Bij automatische meldingen zonder verificatie was 91% binnen de normtijd verwerkt waarmee we voldoen aan de bestuurlijk opgelegde norm van 90%. Van de automatische meldingen met verificatie was in slechts 6,3% van de gevallen de verwerkingstijd langer dan 2 minuut 30 en voldeed zodoende ook aan de norm van 90%. Van alle andere, reguliere meldingen is 71% binnen de normtijd verwerkt.

Deze realisatiecijfers zijn nagenoeg hetzelfde als in 2015 of iets verbeterd (95% OMS en 62% reguliere meldingen in 2015). De door het bestuur vastgestelde norm van 90% wordt bij de reguliere meldingen dus niet gehaald maar is wel verbeterd ten opzichte van vorige jaren. Hiertoe zijn meerdere maatregelen getroffen die dus een positief effect hebben gehad op de verwerkingstijd. Voor 2017 worden wederom maatregelen getroffen zodat de verwerkingstijd minimaal is.

3.3 Zorg

Het programma Zorg kent de producten Ambulancezorg en Meldkamer Ambulances. Het bestuur van VRBZO is vergunninghouder van de ambulancezorg in de regio en ontvangt hiervoor vanuit de zorgverzekeraars de financiering. De GGD voert de ambulancezorg uit voor VRBZO en VRBZO geeft uitvoering aan de meldkamer Ambulances.

3.3.1 Ambulancezorg

De GGD Brabant-Zuidoost voert voor VRBZO de ambulancezorg uit. VRBZO verantwoordt de financiering voor de ambulancezorg die wordt ontvangen van de zorgverzekeraars. De jaarplannen, beleidsmatige opvolging hiervan en operationele prestaties evenals de financiële besteding worden via de directeur RAV verantwoord aan het Algemeen Bestuur van VRBZO en niet via dit jaarverslag.

3.3.2 Meldkamer Ambulances

De meldkamer ambulancezorg biedt kwalitatief hoogwaardige dienstverlening (aanneem, intake, uitgifte, begeleiding en coördinatie) en ondersteuning, gedurende 7 dagen per week en 24 uur per dag voor de ambulancehulpverlening. De

inhoudelijke voortgang op gestelde doelstellingen worden via dezelfde verantwoordingslijn vormgegeven als bij het programmaproduct Ambulancezorg en via de directeur RAV verantwoord aan het Algemeen Bestuur van VRBZO. De verwachte financiële resultaten en operationele prestaties worden in de jaarrekening en het jaarverslag wel benoemd aangezien de verantwoordelijkheden hiervoor nog belegd zijn bij VRBZO.

Geleverde prestaties meldkamer ambulances

De meldkamer Ambulances kent een norm opgelegd door de Nederlandse Zorgautoriteit en deze bedraagt 120 seconden als gemiddelde verwerkingstijd van een A1 melding. De meldkamer Ambulances heeft deze norm gehaald in 2016.

Indicator	Omschrijving	Norm	Realisatie	Voldaan aan norm?
Gemiddelde verwerkingstijd	Wat is de gemiddelde verwerkingstijd van de A1 ritten	120 seconden	83 seconden	Voldoet aan de norm

Verplichte paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat een aantal paragrafen verplicht onderdeel uitmaakt van het jaarverslag. In dit hoofdstuk zijn deze verplichte paragrafen opgenomen. Gezien de aard van onze organisatie zijn de paragrafen Lokale heffingen en Grondbeleid weggelaten.

3.4 Weerstandsvermogen en Risicomanagement

Deze paragraaf geeft een indicatie in welke mate het weerstandsvermogen van Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid hiervoor moet worden aangepast. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandsvermogen hierop af te stemmen, moet worden voorkomen dat een onvoorziene financiële tegenvaller direct tot bezuinigingen dwingt.

Het beleid hieromtrent bestaat uit twee pijlers:

- Weerstandsvermogen en –capaciteit. De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover VRBZO beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te maken. Het weerstandsvermogen beziet de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarover geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
- Risicomanagement, met als belangrijke vraagstukken welke risico's loopt VRBZO en (hoe) worden deze beheerst?

3.4.1 Risicobewustzijn

Een verdere versterking van het risicobewustzijn in de organisatie wordt gerealiseerd door:

- Periodieke gesprekken met betrokkenen over actuele en toekomstige risico's.
- Inbedding van relevante risico's in de P&C cyclus van de VRBZO.

Inmiddels is risicomanagement volledig opgenomen in de P&C cyclus en heeft het de volle aandacht bij het management. Periodiek vindt overleg plaats tussen de risicomanager en sleutelfunctionarissen uit de organisatie.

3.4.2 Inventarisatie en voortgang (continuïteit)

Er is een continuïteitsplan opgesteld waarin alle risico's zijn opgenomen welke op dit moment bekend zijn. Deze risico's zijn gerelateerd aan de in 2015 vastgestelde (bestuurlijke) risico's en dit is voor alle risico's zonder uitzondering gelukt. Het actuele continuïteitsplan dateert uit september 2016. Ten opzichte van het laatste deel van 2016 zijn geen nieuwe risico's benoemd. In 2017 wordt dit plan geactualiseerd en worden de risico's voorzien van (eventuele) restrisico's zijnde een financiële vertaling. Onderstaande grafiek laat zien hoeveel risico's onder de bestuurlijk benoemde risico's zijn benoemd.

	Bestuurlijk vastgestelde risico's		Geïntervieweerde risico's		
				weging risico	
	laag	middel	hoog		
VR1 eigen risicodragers WW	1	0	0		1
VR2 samenvoeging GMK's	2	0	0		2
VR3 huisvesting CGO	0	1	0		1
VR4 algemeen bedrijfsvoering	52	2	2		56
VR5 toekomstvisie brandweezorg	1	0	0		1
VR6 rampen- en crisissituaties	3	0	0		3
	59	3	2		64

De inventarisatie heeft 59 risico's opgeleverd welke door het lijnmanagement worden gevolgd. Hieronder worden de risico's die dusdanig groot zijn of een grote impact zouden hebben indien ze zich voordoen dat deze voor het Bestuur en Managementteam regelmatig inzichtelijk worden gemaakt.

Bestuurlijk relevante risico's:

- **Datalek**

Sinds 1 januari 2016 geldt de meldplicht datalekken. Deze meldplicht houdt in dat organisaties (zowel bedrijven als overheden) direct een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra zij een ernstig datalek hebben. En soms moeten zij het datalek ook melden aan de betrokkenen (de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt). Bij een datalek gaat het om toegang tot of vernietiging, wijziging of vrijkomen van persoonsgegevens bij een organisatie zonder dat dit de bedoeling is van deze organisatie. Onder een datalek valt dus niet alleen het vrijkomen (lekken) van gegevens, maar ook onrechtmatige verwerking van gegevens.

We spreken van een datalek als er een inbreuk is op de beveiliging van persoonsgegevens (zoals bedoeld in artikel 13 van de Wet bescherming persoonsgegevens). Bij een datalek zijn de persoonsgegevens blootgesteld aan verlies of onrechtmatige verwerking – dus aan datgene waartegen de beveiligingsmaatregelen bescherming moeten bieden.

Binnen de ICT omgeving van VRBZO zijn testen uitgevoerd met als doel eventuele lekken (hacking, phishing etc.) aan het licht te brengen. Op basis van de resultaten van deze testen is o.a. het wachtwoordenbeleid van VRBZO aangepast.

In 2017 wordt bekeken op welke wijze dit onderwerp kan worden geborgd in onze organisatie. Dit wordt opgepakt in samenwerking met Veiligheidsregio Brabant Noord en de GGD Brabant Zuidoost. Een van de te nemen besluiten is het aanstellen van een security-officer.

- **Openbaar brandmeldsysteem (OMS)**

Diverse ontwikkelingen maken op termijn een andere inrichting van het OMS-stelsel noodzakelijk, mede gezien de samenvoegingen van regionale meldkamers naar tien meldkamergebieden. Het toekomst-vast herinrichten van het OMS systeem dient fasegewijs binnen de kaders van wet- en regelgeving plaats te vinden middels een

zorgvuldige transitie, ook richting de burgers die al jaren gebruik maken van de OMS dienstverlening. Veiligheid en continuïteit m.b.t. de uitvoering van de kerntaken dient steeds zo goed mogelijk gewaarborgd te worden waarbij ook gelet op de moet worden op het voorkomen van nodeloze alarmeringen en onnodig uitrukken van de brandweer. Vanwege de overdracht van OMS meldingen op termijn naar het landelijke meldkamerdienstencentrum (MDC) zullen nadelige effecten in de begroting ontstaan (€450.000,-).

Risico's te rapporteren aan het managementteam:

- **Huisvesting CGO**

Risico: Huisvesting Crisiscentrum Grootschalig Optreden (CGO).
Als gevolg van het nieuwe huisvestingsbeleid dient het CGO vanuit de huidige locatie (Deken van Somerenstraat) naar een andere locatie te worden verplaatst.

Maatregel: Het huidige CGO (ROT, actiecentra en RBT) zal uiterlijk per juni 2017 moeten zijn ontmanteld vanwege het afstoten van het gebouw aan de Deken van Somerenstraat.
Het is wenselijk eerst een PVE op te stellen van uit de scope COPI, ROT, Stafsecties en het RBT. Van hieruit kunnen de verdere stappen worden gezet.

- **Nieuwe wet- en regelgeving arbeidshygiëne**

Risico: Op basis van nieuwe wet en regelgeving moet VR voldoen aan arbeidshygiëne. Er is structureel geen budget beschikbaar. VRBZO hecht waarde aan veilig werken. Nieuwe inzichten rondom arbeidshygiëne leiden tot een kritische herziening op zo veilig mogelijk werken. Brandweer Nederland en het IFV (Instituut Fysieke Veiligheid) werken aan een landelijk stappenplan voor het verbeteren van de arbeidsveiligheid van brandweermensen. Hierin is zowel aandacht voor gedrag (wassen, spoelen, opbergen, reinigen e.d.) als voor logistiek (kleding, middelen, schoonmaakmiddelen e.d.).

Maatregel: Tijdelijk budget is beschikbaar voor de komende 7 jaar om extra kosten op te vangen (4 mln). Wij volgen de landelijke ontwikkelingen op de voet, maar wachten deze als regio niet af. We werken zelf ook aan arbeidsveiligheid, onder andere in het samenwerkingsverband Zuid 6 (de 6 meest zuidelijk gelegen veiligheidsregio's van Nederland). Samen ontwikkelen we beleid op het gebied van arbeidsveiligheid en beroepsziekten. Als regio ontwikkelen we een logistiek systeem dat het proces van het reinigen van pakken, materiaal en materieel (inclusief ademlucht) ondersteunt en verbetert. Als er structurele dekking is gevonden voor dit onderwerp hoeft het niet meer als een risico te worden gezien.

- **Aanstelling en vergoeding instructeurs**

Risico: Inhuur van medewerkers in dienst van de VRBZO als instructeur is niet toegestaan. Dit is in strijd met wetgeving.

Maatregel: De beheersmaatregel is een vastgestelde regeling voor de contractvorm en de vergoedingen. Deze wordt nu in Zuid-6-verband opgesteld en moet daarna nog in elke regio met het GO worden bekrachtigd. Formeel gezien is het risico pas ondervangen na vaststelling door het GO.

3.4.3 Financiële kengetallen

Het BBV schrijft tegenwoordig voor dat er enkele financiële kengetallen standaard opgenomen dienen te worden in de paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen. De realisatie van deze financiële kengetallen zijn hieronder benoemd voor 2016. In alle gevallen voldoet VRBZO aan de vastgelegde normen.

Financiële kengetallen conform BBV-richtlijn:	Verloop van de kengetallen			Norm in %
	Jaarrekening 2015	Begroting 2016	Jaarrekening 2016	
Netto schuldquote	27%	58%	22%	>0-<100
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	27%	58%	22%	>0-<100
Solvabiliteitsratio	19%	15%	29%	>20<70
Structurele exploitatieruimte	0,88%	0%	0,18%	>0
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	

Ten opzichte van hetgeen vorig jaar in het jaarverslag is vermeld is er een aanpassing doorgevoerd bij het kengetal structurele exploitatieruimte voor 2015 door verbeterd inzicht in de structurele en incidentele lasten.

3.4.4 Weerstandsvermogen en –capaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gevormd door de gemeenschappelijke middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten te dekken. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen de incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen dat ingezet kan worden om eenmalige tegenvallers op te vangen.

De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- de algemene reserve en de reserves waaraan het Algemeen Bestuur een bestemming heeft gegeven die kan worden gewijzigd (bestemmingsreserves);
- de in de begroting opgenomen ramingen voor onvoorziene uitgaven voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven;
- de stille reserves, voor zover deze op korte termijn materieel te maken zijn (reserves waarvan de omvang en/of het bestaan niet uit de balans blijkt, voortkomend uit de onderwaardering van activa of overwaardering van schulden bij het volgen van normale waarderingsmethoden).

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit heeft betrekking op het vermogen om onverwachte tegenvallers structureel in de lopende begroting op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. De middelen die dat vermogen bepalen zijn:

- bezuinigingsmogelijkheden (voor zover nog niet meegenomen in de begroting en meerjarenramingen);
- cumulatief geraamde onvoorziene uitgaven;
- de resterende (onbenutte) belastingcapaciteit (niet van toepassing voor VRBZO).

Vertaald naar de cijfers uit de jaarrekening 2016 levert dit de volgende weerstandscapaciteit op:

Incidentele weerstandscapaciteit	
Algemene reserve	€ 2.000.000
Bestemmingsreserves	€ 4.759.852
Stille reserves	€ 0
Totale incidentele weerstandscapaciteit (a)	€ 6.759.852
Structurele weerstandscapaciteit	
	€ 125.587
Cumulatief geraamde onvoorziene uitgaven	€ 0
Totale structurele weerstandscapaciteit (b)	€ 125.587
Totale weerstandscapaciteit (a + b)	
	€ 6.885.439

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost streeft een ratio weerstandsvermogen na van 1,0 waarmee de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is voor de benodigde risicoafdekking (€ 2,0 miljoen). Het werkelijke ratio weerstandsvermogen is 3,4 waarmee voldaan is aan de beleidslijn.

3.5 Financiering

In de financieringsparagraaf komen onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van VRBZO. Uitgangspunten voor dit beleid zijn intern vastgelegd in de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet en in het treasury statuut. Een geactualiseerde versie van de financiële verordening van VRBZO is in 2013 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Een herzien Treasury statuut is in 2014 vastgesteld, aangepast aan de consequenties van het schatkistbankieren dat met ingang van 1 december 2013 is ingevoerd.

In overleg met de vier gemeenschappelijke regelingen in Zuidoost-Brabant wordt gewerkt aan één model van financiële verordeningen, treasury statuut en "Nota activeren, waarderen en afschrijven" voor de 4 GR's. Deze zullen in 2017 aan de betreffende besturen ter goedkeuring worden voorgelegd. Daarnaast stelt de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) kaders waarbinnen het financieel beleid vorm gegeven dient te worden.

3.5.1 Renterisicomanagement

Renterisicomanagement is een van de grootste aandachtsgebieden van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). In deze paragraaf wordt ingegaan op de renterisico's en het beleid verbonden met de uitvoering van de treasury functie. Vanuit de optiek van de Wet Fido kunnen de renterisico's gezien worden op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte termijn: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet FIDO een norm gesteld voor het maximumbedrag, waarop VRBZO haar financiële bedrijfsvoering via middelen met een looptijd van maximaal een jaar mag financieren.

De kasgeldlimiet is een voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld. Als grondslag van de wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt de omvang van de jaarbegroting per 1 januari voor het gehele begrotingsjaar aangehouden. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt het percentage voor de berekening van de kasgeldlimiet 8,2% dat voor onbepaalde tijd is vastgesteld

Toetsing vindt plaats door het berekende bedrag te vergelijken met de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet. Indien de werkelijke omvang lager is dan wettelijk toegestane omvang, is er sprake van ruimte; indien de werkelijke omvang hoger is dan is er sprake van overschrijding.

Kasgeldlimiet

Grondslag		
Omvang primaire begroting 2016		€ 68.095.000
Toegestane kasgeldlimiet	In percentage van de grondslag	8,2%
	In bedrag	€ 5.583.790
Toetsing		
Omvang vlottende schuld		€ 9.809.905
Af: vlottende middelen		€ 6.556.353
Saldo netto vlottende middelen		€ 3.253.552
Toegestane kasgeldlimiet		€ 5.583.790
Saldo netto vlottende middelen		€ 3.253.552
Ruimte		€ 2.330.2398

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat VRBZO ruim onder de grens van de kasgeldlimiet blijft.

Renterisico op langere termijn: de renterisiconorm

VRBZO loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet FIDO de renterisiconorm geformuleerd. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar te voorkomen, één en ander ter bescherming van de financiële positie. Met deze norm bevordert de Wet FIDO een solide financieringswijze bij openbare lichamen. Conform voorschrift van de geactualiseerde Wet FIDO wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de rekening van het komende jaar.

Renterisico-norm

	2016		2017		2018		2019	
Renteherzieningen	€	--,--	€	--,--	€	--,--	€	--
Aflossingen	€	2.462.104	€	2.462.104	€	2.462.104	€	4.289.702
Renterisico (a)	€	2.462.104	€	2.462.104	€	2.462.104	€	4.289.702

Berekening renterisico-norm		2016	
Stand vaste schuld ultimo boekjaar	€	11.710.915	
Percentage conform regeling		20%	
Saldo netto vlottende schuld (b)	€	2.342.183	
Ruimte (a -/- b)	€	<u>119.921</u>	

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat VRBZO in 2016 binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Rentevisie

VRBZO baseert haar rentevisie op die van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

3.6 Onderhoud kapitaalgoederen

3.6.1 Gebouwbeheer

De gebouwen die in beheer zijn van VRBZO kunnen we onderverdelen in diverse categorieën, te weten:

1. Huur van de gemeenten (30 gebouwen)
2. Huur van derden (2 gebouwen)
3. In eigendom van VRBZO (1 gebouw)
4. Tijdelijk in eigendom van VRBZO (3 gebouwen)
5. Tijdelijk in eigendom van VRBZO middels een Vereniging van Eigenaren (3 gebouwen)

Begin 2015 zijn de afspraken vastgelegd over de demarcatielijn betreffende het onderhoud en de rolverdeling hierin tussen gemeenten en VRBZO en binnen VRBZO intern. Dat laatste wil zeggen de verdeling tussen taken op locatie en taken binnen de afdeling T&FZ.

De overname van de kazernes jonger dan 10 jaar was noodzakelijk om te voorkomen dat (een deel van) de BTW compensatie die de gemeenten teruggevorderd hebben bij de belastingdienst ten tijde van de bouw, moest worden terugbetaald. Met de betreffende gemeenten is afgesproken dat, zodra de BTW-herzieningsperiode is verlopen, deze gebouwen worden terug geleverd tegen de dan geldende boekwaarde. Omdat de gemeenten op termijn weer eigenaar worden is het groot onderhoud van deze kazernes bij de gemeenten neergelegd.

3.6.2 Investeringsbeleid

VRBZO hanteert een meerjareninvesteringsbegroting. Uitgangspunt daarin is dat investeringen worden vervangen op het moment dat zij economisch volledig zijn afgeschreven. De vervangingswaarde wordt bepaald op basis van een jaarlijkse indexering gelijk aan de indexering zoals in de begroting is opgenomen voor de loon- en prijsstijging. Alleen als op basis van recent aangeschafte vergelijkbare producten de aanschafprijs fors afwijkt dan wordt de meeste courante marktprijs gehanteerd. Begrotingstechnisch worden investeringen in het jaar geraamd op ingebruikname op 1 juli van het jaar. Werkelijke aanschaf van investeringsgoederen worden afgeschreven op 1 juli of 1 januari na het moment van ingebruikname.

3.7 Verbonden partijen

Er is sprake van verbonden partijen als er zowel een bestuurlijk als een financieel belang is voor VRBZO. VRBZO is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 21 gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat VRBZO over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd is. Hierdoor is VRBZO een verbonden partij voor de 21 gemeenten.

3.8 Bedrijfsvoering

3.8.1 Algemeen

Bedrijfsvoering betreft geen programma of programmaproduct binnen de financiële verslaglegging en begroting 2016. Desalniettemin heeft de sector Bedrijfsvoering wel doelstellingen gedefinieerd. Belangrijkste doelstellingen voor Bedrijfsvoering waren het vormgeven van efficiënt en effectief samenwerken intern en met andere Gemeenschappelijke Regelingen, implementatie van de nieuwe cao, voorbereiden op het individueel keuzebudget en het implementeren van de plan – do – check – act cyclus in de organisatie. Voor de opvolging en voortgang van de doelstelling efficiënt en effectief samenwerken wordt verwezen naar hoofdstuk 1. De opvolging van de overige punten staan hieronder beschreven.

Implementeren van de plan – do - check - act cyclus

VRBZO is bezig meer managementinformatie te gaan ontsluiten over onze reguliere taakuitvoering. Deze informatie wordt van onderaf opgebouwd en vastgelegd door de verantwoordelijken voor het primaire proces zoveel als mogelijk hierbij te betrekken. Hierna worden de rapportages gebouwd en zullen we trachten deze informatie te aggregeren teneinde het MT en Bestuur te kunnen bedienen in hun informatiebehoefte.

We hebben een externe partner geselecteerd die zich bezig gaat houden met het technisch mogelijk maken om data uit verschillende databronnen aan elkaar te koppelen. Hierdoor kunnen we betrouwbare managementinformatie genereren. Deze externe partij faciliteert ons in het administreren en ontsluiten van de gewenste informatie. Dit komt echter pas tot uiting in 2017. Voor 2016 zijn er wel 'kleine' verbeteringen geboekt zoals het relateren van de opkomsttijden van de brandweer aan het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan (zie paragraaf Incidentbestrijding).

Implementatie van de nieuwe CAO en Individueel keuzebudget

De implementatie van de CAO 2016 is door het bestuur vastgesteld en daarmee een nieuwe rechtspositie geworden. De medewerkers zijn daarover geïnformeerd.

De invoering van het individueel keuzebudget (IKB) is conform wens verlopen en geïmplementeerd. Er werd een module aangeschaft om YouPP (digitaal personeelssysteem waarin medewerkers inzicht hebben in hun eigen informatie) mee uit te breiden. Hiermee faciliteren we dat medewerkers digitaal keuzes kunnen vastleggen over de besteding van hun IKB. De financiële consequenties voor 2016 zijn meegenomen in het financiële resultaat 2016 (zie hoofdstuk 2).

Daarnaast zijn er ook enkele 'bedrijfsvoerings' indicatoren die hieronder vermeld staan maar welke geldig zijn voor de totale organisatie. In alle gevallen hebben we voldaan aan de norm behalve bij de ziekteverzuimfrequentie, hier voldeden we net niet aan de norm.

Indicator	Omschrijving	Norm	Realisatie	Voldaan aan norm?
Personeelsbezetting	Werkelijke bezetting / toegestane bezetting x 100% (excl vrijwilligers)	90 – 100% van de bezetting is gerealiseerd	95,1% 2015 = 88% 2014 = 89%	Voldoet aan de norm
Ziekteverzuimpercentage	Aantal verzuimde kalenderdagen (incl. weekenden, excl. zwangerschap) / personeelsomvang (in fte's) x aantal kalenderdagen x 100%	<5,2%	4,6 % 2015 = 4,7%	Voldoet aan de norm
Ziekteverzuimfrequentie	Totaal aantal ziekmeldingen / totaal aantal medewerkers x 100%	Frequentie is <1	1,1 2015 = 1,0	Voldoet bijna aan de norm
Besteding totaalbudget	Werkelijke totaallasten / begrote totaallasten x 100%	<100%	96,5%	Voldoet aan de norm

3.8.2 Financiën & Control.

Financieel beleid & beheer

Er is in 2016 op het gebied van financieel beleid een doorontwikkeling gemaakt waarmee meerjarig beter en meer inzicht bestaat tussen welke structurele en incidentele ruimte en tekorten zich gaan voordoen. Tevens is er voorbereid op de effecten van de nieuwe BBV regelgeving die voor Gemeenschappelijke Regelingen van kracht is vanaf het begrotingsjaar 2018 en zijn er gerichte acties genomen om de financiële administratie in overleg met de belastingdienst

klaar te stomen ten behoeve van de vennootschapsbelasting. Daarnaast is in 2016 de complete uitwerking van de Toekomstvisie Brandweezorg aan de hand van het Materieel- en Personeelsspreidingsplan in de begroting voor 2016 en komende jaren doorgevoerd.

Voortgang opvolging bevindingen accountant en IC bevindingen

De bevindingen interne controle 2016 en de door de accountant gedane aanbevelingen in de uitgebrachte managementletter 2016 laten zien dat de organisatie VRBZO in control is.

Het (steekproefsgewijs) toetsen van zowel de processen genoemd in het Normenkader VRBZO als overige relevante processen hebben ertoe geleid dat eventuele risico's die de organisatie kan lopen, worden verminderd doordat processen zijn herzien en op onderdelen zijn aangepast. De aanbevelingen naar aanleiding van de uitgevoerde Interne Controle liggen meer op het vlak van verbetering en inrichting van de processen en de workflow daarin

Het proces "Inkoop- en Aanbesteding" is herzien en wordt hierdoor beter uitgevoerd dan in het voorgaande jaar. Het proces "Contractbeheer" wordt opnieuw tegen het licht gehouden. Doel hiervan is ook om meer inzicht te krijgen in de lopende contracten en monitoring hiervan. Gestart is met de herijking van de processen "Personeel en Organisatie", om de uitvoering hiervan efficiënter uit te voeren.

De visie op procesmanagement binnen VRBZO is in november 2016 aangeboden aan het management. Er is commitment over de voorgestelde visie en de uitwerking hiervan.

In het verslagjaar 2016 is opvolging gegeven aan de bevindingen accountant verwoord in de managementletter 2016 of krijgen hun vervolg in het jaar 2017.

3.8.3 Informatisering en automatisering

Speerpunten van informatisering en automatisering in 2016 betroffen het beveiligingsbeleid, een start maken met het verplaatsen van de serverruimte in verband met de nieuwe huisvestingsplannen en het inrichten en borgen van het beheer voor het zaakstelsel en de kernregistratie objecten. Met name het beveiligingsbeleid heeft in 2016 veel aandacht gekregen gezien een datalek in het voorjaar van 2016. Het datalek is zo snel als mogelijk verholpen en direct daarna is er gewerkt aan de awareness bij medewerkers over ICT beveiliging. Tevens zijn de wachtwoordeisen aangepast en strikter geworden. Het verplaatsen van de serverruimte is in 2016 niet afgerond maar zal begin 2017 wel afgerond worden zonder verwachte problemen. Voor de inrichting van het beheer voor het zaakstelsel en de kernregistratie objecten zijn aan alle acties voldaan. Het beheer is conform wens ingericht en het systeem ondersteunt de operatie.

3.8.4 Personeelsbeleid

In 2016 is met name aandacht besteed aan het introduceren van een nieuwe gesprekscyclus aan de hand waarvan leidinggevenden in staat worden gesteld meer te sturen op resultaten en de medewerkers hierbij in hun 'eigen' kracht te zetten. Deze gesprekscyclus is per 1 januari 2017 ingevoerd. Hierop aansluitend is er ook een uniforme werktijdenregeling vastgesteld voor VRBZO die de werkwijze en managementfilosofie van de gesprekscyclus en 'Het

Verbindend Werken' ondersteunen. Verdere doorontwikkeling van het personeelsbeleid zal in 2017 plaatsvinden n.a.v. het opstellen en vaststellen van een visie op personeelsbeleid. Hiervoor zijn in 2016 de eerste stappen gezet.

3.8.5 Communicatie en directieondersteuning

Communicatie

In het kader van het communicatiever maken van de organisatie hebben we:

- De stijl van coachend adviseren toegepast waar mogelijk.
- Het gebruik van sociale media door VRBZO en de monitoring ervan verder geïntensiveerd.
- Het online communicatiebeleid geactualiseerd.
- Een communicatietoolkit gerealiseerd. Deze toolkit helpt medewerkers bij het zelfstandig maken van communicatie uitingen.
- Een eerste aanzet gemaakt voor een beeldbank. Deze bank zorgt ervoor dat VRBZO ook in beelden aansluit bij het imago dat we voor ogen hebben.
- Een eerste aanzet gemaakt voor een organisatie brede schrijfwijzer.
- Geïnvesteed in het communitieteam door het volgen van trainingen als 'strak online schrijven' en 'filmen en monteren'. Dit met als doel om deze kennis in 2017 aan te bieden aan alle medewerkers.

Visitatie Veiligheidsregio's

De visitatie van VRBZO in 2017 door een andere Veiligheidsregio is een wettelijke verplichting. In 2016 heeft VRBZO zich hier ambtelijk al op voorbereid door het opstellen van een projectplan en het inrichten van een projectstructuur. Daarnaast zijn er al 2 'ronde tafel' gesprekken gefaciliteerd met gemeentelijke vertegenwoordigers en ketenpartners. De visitatie in 2017 zou borgings- en verbeterpunten moeten opleveren die vervolgens in de reguliere planning & control cyclus geborgd dienen te worden. De visitatie is zodoende als doelstelling opgenomen in het VRBZO Jaarplan 2017.